P

Cena numeru 15 groszy

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. ILUSTROWANA Dzisiejszy numer zawiera 12 stron

REPUBLIKA

ROK XVI | ŁÓDŹ. WTOREK, 13 WRZEŚNIA 1938 ROKU. | CENA NUMERU 15 GROSZY | № 251

Mowa Hitlera w Norymberdze

Gwałtowny atak na Czechosłowację i zapowiedź udzielenia pomocy Niemcom Sudeckim

Hitler żąda prawa samostanowienia dla Niemców w Czechosłowacji

NORYMBERGA, 12 września.

(PAT) Kanclerz Hitler wygłosił dziś, na zakończenie kongresu partii narodowo-socjalistycznej, mowę, która trwała przeszło godzinę.

Na wstępie kanclerz Hitler przypomniał pierwsze norymberskie dni partyjne i początki ruchu narodowo - socjalistycznego. Wskazał on na niezrozumienie, z którym z początku spotkała się nazwa partii u mieszczaństwa, jako partii robotniczej i ludowej.

Dalej uczynił kanclerz Hitler przegląd celów ówczesnych partyj marxistowskich w Niemczech, po czym przedstawił jak partia, zdobywszy sobie miejsce w życiu publicznym, była zwalczana, a brak kompromisu, na który wskazywali kierownicy stronnictwa, doprowadził do nienawiści ruchu narodowo-socjalistycznego. Kanclerz wspomniał o cierpieniach bojowników partii dawnej Austrii. W wielkich wydarzeniach światowych powtarza się to, co partia kiedyś przeżyła i wycierpiała od własnego narodu.

„Demokracje są wieczne"...

Przeprowadzając porównanie między okresem walki partii o władzę i dniem dzisiejszym, oświadczył kanclerz: Jak wówczas wewnątrz „złota demokracja burżuazji" walczyła ręka w rękę z marxizmem przeciwko narodowemu socjalizmowi, tak dziś widzi się w wielkich zarysach to samo zbratanie między demokracją i bolszewizmem do walki przeciwko państwu narodowo-socjalistycznemu.

Nieszczerość demokracji przejawia się w tym, że demokracje przedstawiają siebie jako ustrój ludowy, państwa zaś autorytatywne jako dyktatury. W rzeczywistości istnieją obecnie na świecie tylko dwa kraje, które jako wielkie mocarstwa, posiadają rządy, mające poparcie 99 proc. narodu (?). To, co w innych krajach określa się jako demokrację, jest w większości wypadków bezczelnym wykorzystywaniem osiąganych przez to rezultatów. Przeżyliśmy to, że te demokracje, gdy im to dogadzało, wynosiły pod niebiosa ustroje państwowe, oparte na gwałcie (?), podczas gdy naodwrót, największe objawy zaufania w państwach autorytatywnych były przemilczane, fałszywie interpretowane lub wręcz przekręcane.

Demokracje uwielbiają (?) nawet bolszewicki ustrój państwowy, jakkolwiek on sam określa się jako dyktatura proletariatu, natomiast inne państwa, za których rządami stoi 99% ludności (?), nazywa się dyktaturami. Widzimy przecież także, że przedstawiciel moskiewskiego bolszewizmu obraca sie w kole demokracyj, jako ich sprzymierzeniec, otoczony szacunkiem.

„Wyzyskiwane" Niemcy

W ciągu stuleci t. zw. demokracje, stosując najbrutalniejszą siłę, podporządkowywały sobie obce narody, w chwili jednak, gdy Niemcy żądają swych kolonij oświadcza im się, że nie można wydać biednych krajowców na pastwę takiego losu. Równocześnie jednak demokracje nie cofają się przywoływać do rozsądku tubylców we własnych koloniach przy pomocy samolotów i bomb. To są jednak w każdym razie „cywilizacyjne" bomby, w odróżnieniu od „brutalnych" bomb, których używali Włosi w Abisynii. Te demokracje lżą nas. Przyznaję jednak zupełnie otwarcie, że wolę, aby mnie lżył ktoś, kto mnie nie może ograbić, niżby miał mnie ograbić i za to pochwalić.

Jesteśmy lżeni, jednak, dzięki Bogu, znajdujemy się w tym położeniu, że możemy zapobiec nowemu ograbieniu Niemiec gwałtem.

Rzesza przed nami była przez prawie 15 lat wyzyskiwana i grabiona, otrzymywała jednak, bądź co bądź, za to pochwały, że jest dzielnym i demokratycznym państwem. Taka pochwała staje się jednak nie do zniesienia w chwili, gdy tam, gdzie duża część naszego narodu, pozornie bezbronna, wystawiona jest na zniewagi — podnosi się potok demokratycznych frazesów, jako groźbę przeciwko naszym rodakom.

Hitler o Czechosłowacji

Mówię o Czechosłowacji (długotrwałe okrzyki). Państwo to jest demokracją, to znaczy, że zostało utworzone na zasadach demokratycznych w ten sposób, że przeważającą większość mieszkańców tego państwa poprostu zmuszono bez pytania przyjąć demokrację, stworzoną w Wersalu, i z tym się pogodzić. Jak przystało „prawdziwej demokracji", zaczęto następnie w tym państwie gnębić większość mieszkańców, znieważać ją i pozbawiać praw do życia (burzliwe oklaski). Światu usiłowano narzucić stopniowo przekonanie, że państwo to ma specjalną polityczną i wojskową misję do wypełnienia.

Były francuski minister lotnictwa, Pierre Cot, oświadczył niedawno, iż racją bytu i przeznaczeniem Czechosłowacji jest, aby w razie wojny niemieckie miejscowości i przemysł zaatakowała bombami. Chodzi tu prawdopodobnie o znane środki wybuchowe z „cywilizacyjnym" działaniem. Zadanie to jednak stoi w sprzeczności ze światopoglądem, życiowymi interesami i z życzeniami większości mieszkańców tego państwa, dlatego większość w Czechosłowacji musi milczeć. Wszelkie protesty przeciwko tym planom są zamachem na przeznaczenie tego państwa i stoją skutkiem tego w sprzeczności z konstytucją. Konstytucja ta, ponieważ została stworzona przez „demokrację", nie wywodzi się z narodowych praw tego kraju, lecz z politycznych celów jego gnębicieli.

Te cele polityczne wymagały także wynalezienia konstrukcji, któraby dała narodowi czeskiemu suwerenne, nadrzędne stanowisko.

Kto przeciwko temu ujęciu oponuje, jest „wrogiem państwa" i dlatego, według pojęć demokratycznych, jest wyjęty z pod prawa. Gdyby jednak mimo to ktoś, należący do uciskanej narodowości, występował przeciwko temu, może być pobity, w razie zaś, gdy to się okaże potrzebne i pożądane, nawet zabity

Przeciwko konstrukcji państwowej Czech

— Gdyby chodziło w tym wypadku o obcą sprawę, która nas nie dotyczy, moglibyśmy przyjąć ją do wiadomości, jako interesującą ilustrację demokratycznego ujęcia praw ludu. W tym wypadku jednak to, co nas, Niemców, zobowiązuje do wzięcia udziału w tej sprawie, jest rzeczą bardzo naturalną. Wśród większości narodów, uciskanych w Czechosłowacji, znajduje się także 3 i pół miliona Niemców, a więc mniej-więcej tyle, ile Dania liczy mieszkańców. Ci Niemcy są również stworzeni przez Boga nie po to, aby przez wersalską konstrukcję państwową wydani byli obcej, znienawidzonej przez nich przemocy. I Bóg nie po to stworzył 7 milionów Czechów, aby oni dozorowali 3 i pół miliona Niemców, sprawowali nad nimi pieczę i dręczyli ich. Stosunki w Czechosłowacji są, jak to ogólnie wiadomo, nie do zniesienia. Z punktu widzenia politycznego obrabowano tam przeszło siedem i pół miliona mieszkańców państwa z ich prawa stanowienia o sobie. Z punktu widzenia gospodarczego niszczy się ich planowo i przez to samo przeznacza na powolne wytępienie. Prawdy tej nie przekreśli żaden frazes.

Fakty dowodzą, że nędza Niemców Sudeckich nie da się opisać. Chce się ich zniszczyć. Gnębi się ich i traktuje poniżej wszelkiej godności ludzkiej. Jeśli trzy i pół miliona ludzi, należących do osiemdziesięcio - milionowego narodu, nie może śpiewać pieśni, ponieważ nie podoba się to Czechom, albo jeżeli są oni bici do krwi, ponieważ noszą pończochy, których Czesi nie chcą widzieć, albo jeżeli są teroryzowani, ponieważ witają się pozdrowieniem, które Czechom jest nieprzyjemne, jakkolwiek to pozdrowienie wcale ich nie dotyczy, jeśli przy każdym przejawie życia narodowego ściga się ich i szczuje jak bezbronną zwierzynę, to fakty te może są obojętne dla szanownych przedstawicieli naszych demokracyj, może nawet sympatyczne, ponieważ chodzi tu przecież tylko o trzy i pół miliona Niemców.

JA JEDNAK POWIADAM PRZEDSTAWICIELOM TYCH DEMOKRACYJ, ŻE NAM TO NIE JEST OBOJĘTNE I ŻE, JEŚLI CI PRZEŚLADOWANI LUDZIE NIE MOGĄ ZNALEŹĆ SAMI PRAWA I POMOCY, MOGĄ OTRZYMAĆ JEDNO I DRUGIE OD NAS.

Pozbawienie prawa tych ludzi musi się skończyć, powiedziałem to już niedwuznacznie w mojej mowie 22 lutego. Była to bardzo krótkowzroczna konstrukcja, na którą pozwolili sobie wersalscy mężowie stanu, powołując do życia nienormalny twór Czechosłowację. Plan pogwałcenia w ten sposób milionów ludzi innych narodowości mógł byc tak długo przeprowadzany, dopóki Niemcy cierpiały w okowach Wersalu.

WIERZYĆ JEDNAK, ŻE TEGO RODZAJU USTRÓJ TRWAĆ BĘDZIE WIECZNIE I NIEOGRANICZENIE W SWYM GRZECHU — ZNACZY TO ODDAWAĆ SIĘ NIEPOJĘTEMU ZAŚLEPIENIU. W MOJEJ MOWIE Z 22 LUTEGO W REICHSTAGU OŚWIADCZYŁEM, ŻE RZESZA NIE ZGODZI SIĘ NA DALSZE GNĘBIENIE I PRZEŚLADOWANIE TYCH TRZECH I PÓŁ MILIONÓW, I PROSZĘ ZAGRANICZNYCH MĘŻÓW STANU, ABY BYLI PRZEKONANI, ŻE NIE CHODZI TU O ŻADNE FRAZESY,

Zakończenie odwiecznego sporu z Francją

Państwo narodowo-socjalistyczne poniosło dla europejskiego pokoju ciężkie ofiary narodowe, nietylko nie żywiło ono żadnych t. zw. myśli o odwecie, lecz przeciwnie, usunęło te myśli z całokształtu urzędowego i prywatnego życia.

W ciągu 17-go stulecia odebrała Francja po kawałku w czasie pokoju Alzację i Lotaryngię dawnej Rzeszy Niemieckiej. W czasie 1870—71, w ciężkiej, narzuconej im wojnie, zażądały Niemcy zwrotu tych obszarów i otrzymały je. Po wielkiej wojnie światowej zostały one ponownie utracone. Dla nas, Niemców, katedra strassburska oznacza bardzo wiele i jeśli mimo to sprawę tę przekreśliliśmy ostatecznie — uczyniliśmy to, aby wyświadczyć europejskiemu pokojowi przysługę na przyszłość. Nikt nie mógł nas do tego zmusić, abyśmy dobrowolnie zrezygnowali z roszczeń do rewizji, gdybyśmy sami nie chcieli ich dobrowolnie porzucić, porzucilibyśmy je, ponieważ

NASZĄ WOLĄ BYŁO ZAKOŃCZYĆ RAZ NA ZAWSZE ODWIECZNY SPÓR Z FRANCJĄ.

Także na innych granicach poczyniła Rzesza te same zdecydowane posunięcia i zajęła identyczną postawę. Narodowy socjalizm działał tu naprawdę na podstawie najwyższego poczucia odpowiedzialności. Przyjęliśmy na siebie dobrowolnie najcięższą ofiarę, aby utrzymać na przyszłość pokój w Europie i przede wszystkim, aby utorować drogę do pojednania narodów. Działaliśmy przy tym więcej niż lojalnie, czyniliśmy propozycje, wypływające z tego samego ducha, mające na celu rozwiązanie naprężenia w Europie, które jednak spotkały się z odmową.

Ograniczyliśmy dobrowolnie sami naszą potęgę w ważnej dziedzinie ma-

(Dalszy ciąg na str. 2-ej).

Mowa Hitlera w Norymberdze

(Dokończenie).

jąc nadzieję, że nigdy ze wspomnianym państwem nie będziemy musieli więcej krzyżować broni. Nastąpiło to nie dlatego, że nie mogliśmy budować więcej niż 35 proc. okrętów, lecz dlatego, aby przyczynić się do ostatecznego odprężenia i uspokojenia sytuacji europejskiej.

Układ polsko-niemiecki

KIEDY W POLSCE WIELKI PATRIOTA I MĄŻ STANU GOTÓW BYŁ ZAWRZEĆ UKŁAD Z NIEMCAMI, ZGODZILIŚMY SIĘ NA TO NATYCHMIAST. Z WIELU STRON MAJĄ DZIŚ NIEMCY ZUPEŁNIE USPOKOJONE GRANICE I SĄ ZDECYDOWANE, O CZYM ZAPEWNIŁY, GRANICE TE UWAŻAĆ ODTĄD JAKO NIEZMIENNE I OSTATECZNE,

dając w ten sposób Europie poczucie bezpieczeństwa i pokoju.

To samoograniczenie się jest jednak, jak widać, z wielu stron tłumaczone jako słabość Niemiec, dlatego chciałbym tutaj ten błąd sprostować. Sądzę, że nie będzie z pożytkiem dla pokoju europejskiego, jeśli pozostanie cień wątpliwości, że Rzesza niemiecka z tej racji skłonna jest wogóle wyrazić swe desinteressement we wszystkich zagadnieniach europejskich, a w szczególności, że Niemcy będą gotowe patrzeć obojętnie na niedolę trzech i pół miliona rodaków. Chciałbym zapewnić mężów stanu w Paryżu i Londynie, że istnieją także interesy niemieckie, których zdecydowani jesteśmy bronić i to we wszystkich okolicznościach.

Kanclerz Hitler przypomniał swoją mowę w Reichstagu w r. 1933, w której stwierdził po raz pierwszy, że istnieją zagadnienia narodowościowe, od których nie można odstąpić. Niemcy obecne nie są państwem z czasów Betmanna-Hollwega i Hertlinga, lecz zjednoczoną narodowo-socjalistyczną Rzeszą, która stoi pełna potęgi.

W ciągu roku bieżącego nastąpiło wydarzenie, które obchodziło wszystkich. W Czechosłowacji miały się odbyć po nieskończonych odraczaniach głosowania wybory samorządowe. W szczegółowych wywodach wskazał kanclerz na metody, do których uciekł się rząd praski, aby wywrzeć nacisk na działania wyborcze i móc wpłynąć na wynik wyborów. Omówił metody zastraszania i nacisku władz czeskich w stosunku do mniejszości. Nie cofnięto się — mówi kanclerz Hitler — przytem przed kłamstwem, jakoby Niemcy przeprowadziły mobilizację i przygotowywały się do wkroczenia do Czechosłowacji. W rzeczywistości 1) nie powołano wówczas ani jednego żołnierza ponad stan normalny i 2) żaden pułk ani inna formacja nie maszerowały ku granicy. W tym czasie ani jeden żołnierz niemiecki nie znalazł się poza obrębem swego stałego garnizonu. „Mimo tego — podkreśla Hitler — trwała ta podła kampania, w której Europa zmobilizowana została jedynie na usługach przestępczych celów rządu, który zamierzał wybory przeprowadzić pod naciskiem wojska i do tego celu potrzebował moralnego usprawiedliwienia, a nawet w braku skrupułów nie cofał się przed tym, aby w razie potrzeby wtrącić Europę w objęcia krwawej wojny“. Ponieważ Rzesza nie odpowiedziała na tę prowokację, wysnuto z tego wniosek, że Niemcy cofnęły się przed Czechami i przed interwencją Francji i Anglii. W końcu zapewnia kanclerz, że „takie wielkie mocarstwo jak Niemcy po raz drugi nie ścierpi podobnej napaści“.

Olbrzymie fortyfikacje na Zachodzie

W dalszym ciągu Hitler oświadczył:

— Wyciągnąłem z tego przezornie niezbędne konsekwencje. 28 maja wydałem bardzo doniosłe zarządzenia, zapowiadane wzmocnienie armii i lotnictwa zostało na mój rozkaz natychmiast w sposób bardzo wydatny rozszerzone i niezwłocznie wprowadziłem w życie. ZARZĄDZIŁEM NATYCHMIASTOWĄ ROZBUDOWĘ NASZYCH FORTYFIKACYJ NA ZACHODZIE. MOGĘ WAS ZAPEWNIĆ, ŻE OD DN. 20 MAJA BUDUJE SIĘ TAM NAJBARDZIEJ GIGANTYCZNE FORTYFIKACJE, JAKIE KIEDYKOLWIEK ISTNIAŁY.

— Dokonano tam jednego z najpotężniejszych dzieł. Na niemiecko-zachodnich fortyfikacjach, które buduje się od 2-ch lat, pracuje 278 tysięcy robotników, prócz tego dalsze 84 tysiące robotników, a nadto 100 tysięcy ludzi w „służbie pracy Rzeszy“ i liczne bataliony piechoty. Ogólna konsumcja żwiru wynosi dziennie przeszło 100 tysięcy ton.

NIEMIECKIE UMOCNIENIA NA ZACHODZIE BĘDĄ ZUPEŁNIE GOTOWE PRZED NASTANIEM ZIMY.

Ich moc obronna jest już teraz w pełni zapewniona. Po ich zupełnym zakończeniu obejmować one będą przeszło 70 TYSIĘCY PANCERNYCH I BETONOWYCH OŚRODKÓW OPORU.

Za tym frontem ze stali i betonu, który częściowo w czterech liniach szeroki jest aż do 15 kilometrów, stoi niemiecki naród pod bronią. Podjąłem ten najpotężniejszy wysiłek wszystkich czasów, aby służyć pokojowi. POD ŻADNYM JEDNAK POZOREM NIE ZGODZĘ SIĘ PATRZEĆ BEZCZYNNIE NA DALSZY UCISK NIEMIECKICH RODAKÓW W CZECHOSŁOWACJI.

— Pan Benesz prowadzi grę taktyczną. Wygłasza mowy i chce organizować rokowania na wzór genewski, wyjaśniać zagadnienia i procedurę i na uspokojenie ofiarowywać drobne koncesje. Tak dalej trwać nie może. Tu chodzi nie o retorykę, lecz o prawo i to o prawo, które jest obrażone. TO, CZEGO NIEMCY ŻĄDAJĄ, TO JEST PRAWO SAMOSTANOWIENIA, KTÓRE KAŻDY INNY NARÓD POSIADA.

— Pan Benesz nie ma żadnych prezentów do dawania Niemcom sudeckim. Mają oni prawo żądać, aby życie swoje sami układali dokładnie tak samo, jak każdy inny naród. Gdyby jednak demokracje miały sądzić, że w tym wypadku, w razie potrzeby, muszą osłaniać ucisk Niemców, to będzie to miało

DALEKO IDĄCE NASTĘPSTWA.

Sądzę, iż przysłużę się więcej pokojowi, jeśli nie pozostawię co do tego żadnej wątpliwości. Nie postawiłem żądania, aby Niemcom wolno było uciskać trzy i pół miliona Francuzów, albo aby trzy i pół miliona Anglików oddano nam na pastwę ucisku.

Żądania pod adresem Czechosłowacji

STAWIAM JEDNAK ŻĄDANIE, ABY USTAŁO GNĘBIENIE TRZECH I PÓŁ MILIONA NIEMCÓW W CZECHOSŁOWACJI I ABY W MIEJSCE TEGO WPROWADZONE ZOSTAŁO PRAWO SAMOSTANOWIENIA.

Byłoby nam przykro, gdyby przez to stosunek nasz z innymi europejskimi państwami uległ zamąceniu lub pogorszeniu. Wina jednak nie leżałaby po naszej stronie. Zresztą, jest rzeczą rządu czechosłowackiego przeprowadzić rokowania z powołanymi przedstawicielami Niemców Sudeckich i doprowadzić w ten sposób do porozumienia.

— Moją jednak i nas wszystkich rzeczą jest starać się o to, aby tutaj prawo nie stało się bezprawiem. Chodzi tu bowiem o rodaków niemieckich. Nie jestem też w żadnym wypadku skłonny pozwolić, aby tutaj, w sercu Europy, powstała druga Palestyna, dzięki obrotności innych mężów stanu. NIEMCY W CZECHOSŁOWACJI NIE SĄ ANI BEZBRONNI, ANI TEŻ OPUSZCZENI. NIE BYLIBYŚMY GODNI MIANA NIEMCÓW, GDYBYŚMY NIE BYLI GOTOWI ZAJĄĆ TEGO RODZAJU STANOWISKA I PONIEŚĆ WYPŁYWAJĄCE STĄD TAKIE, CZY INNE KONSEKWENCJE.

Kanclerz Hitler przypomniał w zakończeniu, że zrozumiał, będąc na wiosnę w Rzymie, jak historia ludzkości widziana jest i pojmowana w zbyt małych wymiarach. Już na pół wieku przed odkryciem nowego świata istniało potężne państwo niemieckie. Warto spojrzeć na historię z szerszej perspektywy.

Nowe włosko-rzymskie państwo i nowe germańsko-niemieckie państwo są w rzeczywistości najstarszymi faktami. Można je nie kochać, lecz żadna moc świata nie może ich usunąć z widowni.

Goście belgijscy w Gdyni

Gdynia, 12 września.

Do Gdyni przyjechała wycieczka wyższych oficerów belgijskich na czele z Gen. Lebrinem.

Goście belgijscy zwiedzili port i miasto. Goście są kombatantami belgijskimi z czasów wielkiej wojny.

Zdarzenia i ludzie

„Szkolna choroba“

powstaje z winy rodziców

Nie o odrze i szkarlatynie, ani o kokluszu i dyfterycie będzie mowa w tym artykule —, ich zwalczanie należy do zakresu ogólnej higieny i medycyny — lecz o zaburzeniach zdrowia najmłodszych dzieci szkolnych, o owej „szkolnej chorobie“, w której, zdaniem rodziców, winę ponosi szkoła.

— Moje dziecko nie znosi szkoły! — twierdzi niejedna matka, a stan, w jakim znajduje się dziecko, całkiem przemawia za tym.

Wygląda ono źle, jest blade, oczy bez blasku, apetyt marny, a sen niespokojny. Dziecko jest zawsze zmęczone i skarży się na bóle głowy. Czy rzeczywiście w tych wypadkach tylko szkoła jest winna?

Istotnie, pierwszy dzień w szkole przynosi ze sobą nieznane dotychczas i większe wymagania od organizmu dziecięcego. To nie drobnostka — siedzieć spokojnie przez kilka godzin natężać uwagę i uczyć się. Wymaga to odpowiedniego przestrojenia małego organizmu, a dbałość o to jest obowiązkiem rodziców.

Kto więcej sił zużywa, musi rozporządzać większym ich zapasem. A więc przede wszystkim należy zwrócić uwagę na sen, podczas którego siły każdej istoty żyjącej się odnawiają. Dziecko potrzebuje o wiele więcej snu, aniżeli dorosły: do dziewiątego roku życia — 11 godzin, a w następnych latach 10 godzin. Dzieci, które szkoła bardzo wyczerpuje, powinny jeszcze odpoczywać podczas dnia przez pół albo i całą godzinę.

Następnie, odżywianie dziecka musi odpowiadać specjalnym wymaganiom rosnącego organizmu. Nie chodzi tutaj o ilość, lecz w pierwszym rzędzie o zestawienie środków żywnościowych. Dzisiaj z całą pewnością można twierdzić, iż witaminy wpływają decydująco na rozwój małego organizmu. Dziecko, umiejętnie odżywiane jest wytrzymalsze, rośnie lepiej, jest silniejsze, nie zaziębia się szybko i jest odporniejsze na choroby infekcyjne.

Głównym dostawcą witamin jest mleko. Angielska młodzież szkolna, która prócz swego zwykłego pokarmu wypija jeszcze pół litra mleka dziennie, przybiera rocznie około dwóch kilo więcej na wadze i rośnie o dwa centymetry więcej, aniżeli inne dzieci. Dalszym źródłem witamin, jak wiadomo, są owoce i jarzyny. Szczególną uwagę przytym należy zwracać na pierwsze śniadanie, które jest jakgdyby ładowaniem ludzkiego akumulatora. Jak często jednak zaniedbuje się właśnie ten pierwszy posiłek! Dziecko wstaje w ostatniej chwili i pędzi do szkoły, wypijając tylko łyk kawy. Nic dziwnego, iż męczy się ono potem szybko, jest nieuważne i wraca wyczerpane do domu. Trzeba zatem przypilnować, by dziecko wstało o kwadrans wcześniej i miało dość czasu na śniadanie, które powinno składać się z mleka, czarnego chleba z masłem lub też owsianki z czarnym chlebem. Na drugie śniadanie dziecko zabiera ze sobą chleb z masłem i owoce, dobrze myte. Ciastka i czekolada nie są odpowiednim pożywieniem podczas przerw szkolnych. Ciepły obiad dziecko powinno spożyć możliwie zaraz po powrocie do domu.

A po południe? Należy je wykorzystać dla przeciwdziałania „chorobie szkolnej“. Teraz organizm dziecka domaga się swych praw. Długie siedzenie przed południem zmęczyło układ mięśniowy całego ciała, a serce i płuca zbyt mało pracowały. Dziecku potrzebny jest ruch, gimnastyka i spacery. Przede wszystkim ćwiczenia, które wzmacniają mięśnie, pobudzają oddech i cyrkulację krwi. To bezwzględnie jest ważniejsze, aniżeli odrabianie lekcji, z czego idealna szkoła w pierwszym okresie powinna możliwie zupełnie zrezygnować. W każdym jednak razie ruch i gimnastyka po południu są ważniejsze, niż dodatkowe lekcje muzyki, języków i t d., do których rodzice tak często zmuszają dzieci, uważając, iż jest to konieczne. „To głupi przesąd — twierdzi jeden ze znakomitych pedagogów — iż uczymy się np. wcześniej geografii i historii rzymskiej, a potem dopiero fizjologii i anatomii“ i dodajmy od siebie „praktycznego zastosowania zasad tych nauk“.

Metody cieplarniane w pedagogice zawsze są niezdrowe, nawet jeśli przejściowo przyczyniają się do „wyhodowania cudownych dzieci“. Metody te później zawsze się mszczą. Nie chodzi bowiem o to, by dziecko jaknajprędzej dojrzało. Przeciwnie, im dłużej dziecko pozostaje dzieckiem, tym doskonalszy człowiek wyrośnie z niego!

Rodzice mogą się jednak także przyczynić i do zapobiegania prawdziwym chorobom szkolnym, a mianowicie dziecięcym infekcjom. W tym celu należy nie tylko dbać o umiejętne pielęgnowanie ciała dziecka, lecz także starać się nie przeciwdziałać regułom higienicznym, nakazanym dziecku przez nauczyciela i lekarza szkolnego. Widząc, że wuj, który przyszedł z wizytą, kaszle lub kicha, nie zasłaniając sobie ust chusteczką, dziecko nie zrozumie później, dlaczego się ma zachowywać inaczej. Jeżeli ojciec boi się panicznie każdego powiewu powietrza, w dziecko trudno będzie wpoić zrozumienie dla hartowania ciała przez świeże powietrze. Widząc, że w domu zamiata się pokoje przy zamkniętym oknie, dziecko nie uwierzy, iż wdychanie kurzu jest szkodliwe i powoduje schorzenia płuc. Przyglądając się, jak matka pieści swego małego pieska i pozwala sobie przez niego lizać twarz i ręce, dziecku trudno będzie wytłumaczyć w szkole, iż zwierzęta przenoszą na ludzi wiele chorób. Takich przykładów z codziennego życia rodzinnego możnaby jeszcze przytoczyć nieskończony szereg. Morał, który należy z nich wyciągnąć, jest następujący: począwszy od najwcześniejszych lat powinno się wpajać w dzieci zasady higieny.

ANGLIA U BOKU FRANCJI

Jeśli Francja zostanie wciągnięta do wojny, Anglia przyjdzie jej natychmiast z pomocą

Rząd angielski wydał wczoraj szereg zarządzeń wojskowych

Londyn, 12 września.

Wszystkie rozgłośnie angielskie podawały wczoraj co pół godziny następujący oficjalny komunikat Reutera:

„RZĄD W. BRYTANII PRAGNIE WOBEC KURSUJĄCYCH I NIEŚCISŁYCH POGŁOSEK PRASOWYCH USTALIĆ, ŻE JEŻELIBY FRANCJA ZOSTAŁA WCIĄGNIĘTA DO WOJNY, OBOJĘTNE Z JAKIEGO POWODU — ANGLIA AUTOMATYCZNIE WYSTĄPI PO STRONIE FRANCUSKIEJ“.

Angielskie koła polityczne komentują ten biuletyn, jako przekreślenie wszelkich sugsetii powstałych lub mogących powstać po niefortunnym artykule „Times'a“ i jako dowód niezłomnej woli W. Brytanii utrzymania pokoju w Europie za wszelką cenę .

Londyn, 12 września.

(PAT) Cała prasa angielska zamieszcza na naczelnych miejscach wczorajszą deklarację, udzieloną autorytatywnie prasie o stanowisku Wielkiej Brytanii w obecnym kryzysie. Deklaracja ta spotyka się

Z JEDNOGŁOŚNĄ APROBATĄ CAŁEJ PRASY ANGIELSKIEJ, BEZ RÓŻNICY ODCIENIA.

Stanowisko W. Brytanii interpretowane jest optymistycznie. Dzienniki przewidują, że przemówienie kanclerza Rzeszy będzie nastawione na nutę pokojową i umożliwi kontynuowanie rokowań. Niektóre dzienniki podkreślają wyrażoną w deklaracji brytyjskiej możliwość dalszych jeszcze modyfikacji w propozycjach rządu czeskiego.

Londyn, 12 września.

(PAT) Gabinet brytyjski obradował dziś w ciągu dwóch godzin, rozpatrując sytuację międzynarodową. Jak zapewniają tu, jednomyślnie zaaprobowano dotychczasowe kroki rządu, a zwłaszcza deklarację udzieloną prasie w dniu wczorajszym.

GABINET ZAAPROBOWAĆ MIAŁ SZEREG ZARZĄDZEŃ NATURY OBRONNEJ, ALE SZCZEGÓŁY TYCH POSTANOWIEŃ TRZYMANE SĄ W TAJEMNICY.

Uchodzi za rzecz nieulegającą wątpliwości, że dalszy ciąg obrad gabinetu odbędzie się we wtorek rano, gdy pełny tekst przemówienia kanclerza Hitlera będzie już znany. Premier Chamberlain, minister spraw zagranicznych Halifax, kanclerz skarbu Simon i minister spraw wewnętrznych Hoare zebrali się w godzinach wieczorowych w gabinecie premiera

DLA NARADZENIA SIĘ NAD TREŚCIĄ MOWY HITLERA, KTÓRA W TOKU WYGŁASZANIA BYŁA DLA NICH ODRAZU CZĘŚCIAMI TŁUMACZONA.

Londyn, 12 września.

(PAT) Przed posiedzeniem gabinetu Halifax odbył rozmowę z lordem Lloydem, który wkrótce

UDAJE SIĘ DO RUMUNII I KRAJÓW BAŁTYCKICH.

Wizyta ta będzie posiadała charakter prywatny.

Norymberga, 12 września.

(PAT) Ambasador Henderson opuścił wczoraj w nocy Norymbergę, udając się do Berlina.

Londyn, 12 września.

(PAT) Lord Brocket, jeden z wybitnych gości brytyjskich kanclerza Hitlera w Norymberdze, złożył półgodzinną wizytę na Downing Street.

Narady sztabów generalnych

Francji i Wielkiej Brytanii

Paryż, 12 września.

Wedle doniesień ze źródeł angielskich, Anglia zrealizuje wszystkie swe zamierzone środki ochronne podobno już w ciągu 10 dni.

Dalsze informacje twierdzą, że projektowane są równocześnie rokowania francuskiego i angielskiego sztabu generalnego, które toczyć się będą po linii postanowień układu francusko-angielskiego z marca 1936 roku.

Przygotowania wojskowe Anglii nie ograniczają się przy tym do floty, lecz dotyczyć mają także i armii lądowej.

Paryż, 12 września.

Paryskie wydanie „Daily Herald“ przynosi sensacyjną wiadomość, że ciężkie bombowce brytyjskie

ROZPOCZĘŁY PRÓBNE LOTY NA T. ZW. LOTNISKACH REZERWOWYCH.

wybudowanych we Francji na podstawie porozumienia sztabu angielskiego z francuskim.

W prasie francuskiej wiadomość ta wywołuje nader przychylne komentarze i podawana jest pod tytułem „Najlepsza gwarancja pokoju“.

Pogotowie obronne Belgii

Armia przygotowana jest do odparcia każdego nagłego ataku nieprzyjaciela

Bruksela, 12 września.

(PAT) W związku z podana w prasie porannej wiadomością o zarządzeniach wojskowych w Belgii, wieczorny „Soir“ zamieszcza wywiad z wysoko postawioną osobistością belgijską, która zaprzecza, jakoby podobne zarządzenia miały miejsce. Belgia posiada system obrony, znajdujący się w permanencji. Może on być automatycznie wprowadzony w życie dniem lub nocą. Zniszczenie dróg i mostów granicznych, dających dostęp do kraju, może nastąpić w każdej chwili, bo jest przygotowane nie od wczoraj. Granice są zabezpieczone wojskiem, będącym w stałym pogotowiu. Życie garnizonu brukselskiego płynie spokojnie. Artylerzyści na ćwiczeniach w Elsenborn powrócili do Liege. Garnizony w Eupen, Malmedy oraz forty w Leodium i w Namur są utrzymane na dotychczasowym poziomie. Gdyby jakiekolwiek nadzwyczajne środki miały być wprowadzone, to będą one podane niezwłocznie do wiadomości publicznej.

Goering zachorował

Cierpi on na zapalenie gruczołów limfatycznych, do czego przyłączyło się zajęcie dróg oddechowych

Norymberga, 12 września.

(PAT) Dziś ogłoszono komunikat urzędowy, że premier feldmarszałek Goering lekko zaniemógł. W sprawie stanu jego zdrowia wydano w poniedziałek w południe następujący biuletyn lekarski: Premier feldmarszałek

GOERING CIERPI NA ZAPALENIE GRUCZOŁÓW I PRZEWODÓW LIMFATYCZNYCH W PRAWEJ NODZE, DO CZEGO PRZYŁĄCZYŁO SIĘ ZAJĘCIE DRÓG ODDECHOWYCH.

Choroba premiera połączona jest ze stanem gorączkowym, skutkiem czego będzie musiał dłuższy czas pozostawać w łóżku.

Norymberga, 12 września.

(PAT) W niemieckich kołach politycznych utrzymują, iż choroba feldmarszałka Goeringa wywołana została trudami dnia wczorajszego, zwłaszcza zaś długotrwałym staniem na trybunie, podczas przemarszu formacyj wojskowych. Natychmiast zastosowane specjalne zabiegi oraz kąpiele chorej nogi nie dały pożądanych rezultatów.

Dymisja prezesów-Żydów

największych włoskich towarzystw asekuracyjnych. — Żydom-cudzoziemcom nie wolno na stałe osiedlać się w Italii

List słynnego rzeźbiarza Glicensteina do króla włoskiego

RZYM, 12 września.

(PAT) W dniu dzisiejszym odbyły się posiedzenia władz dwóch największych włoskich towarzystw ubezpieczeniowych, w czasie których prezesi towarzystw, Żydzi, podali się do dymisji. Prezes towarzystwa Assicurazioni Generali Trieste - Edgardo Morpurgo ustąpił, a jego miejsce objął minister stanu hr. Volpi, prezes generalnej konfederacji przemysłu. W towarzystwie Riunione Adriatica di Sicurta prezes dr. Arnoldo Frigessi di Rattalma podał się do dymisji. Następcą jego został ambasador Fulvio Suvich. Rady administracyjne obu wielkich towarzystw ubezpieczeniowych zatwierdziły dokonane zmiany.

RZYM, 12 września.

(PAT) Dziennik urzędowy ogłasza dziś dekret postanawiający, że z dniem dzisiejszym zabrania się cudzoziemcom Żydom ustalać stałą siedzibę w królestwie, w Libii i posiadłościach włoskich na Morzu Egejskim.

RZYM, 12 września.

„Gazetta del Popolo“ zaznacza, że wielka rada faszystowska rozpatrzy na swej sesji problem rasowy w całej jego rozciągłości, nie ograniczając się tylko do kwestii żydowskiej. Będą jednak uchwalone także zarządzenia, skierowane przeciwko urodzonym we Włoszech Żydom. Sesja ma wytyczyć wyraźne granice dla działalności żydowskiej w życiu gospodarczym i duchowym.

LONDYN, 12 września.

Pisma angielskie informują o zaniepokojeniu, panującym wśród Żydów włoskich w związku z oczekiwanymi uchwałami wielkiej rady faszystowskiej, której sesja zapowiedziana jest na dzień 1 października. W gorliwym „szukaniu“ Żydów niektóre pisma włoskie, które się szczególnie wyspecjalizowały w nagonce antyżydowskiej, przebrały tu i owdzie miarę. W Rzymie ukazało się oświadczenie 21 profesorów, których prasa zaliczyła do Żydów, stwierdzających swą „czystość aryjską“. Towarzystwo ubezpieczeniowe „La Pacce“ ogłosiło oświadczenie, że wicedyrektor towarzystwa dr. Kurt Schmidt, którego prasa włoska uważa za Żyda, jest w rzeczywistości „ministrem pruskim, stojącym na czele oddziału S. A.“ Londyńskie tygodniki „Spectator“ i „New Stateman and Nation“ potępiają w bardzo ostrych słowach kurs rasistowski we Włoszech.

NOWY JORK, 12 września.

Słynny rzeźbiarz żydowski Henryk Glicenstein, osobiście zaprzyjaźniony z królem Wiktorem Emanuelem, ogłosił list otwarty, w którym apeluje do króla o uwzględnienie wierności do Włoch zarówno Żydów we Włoszech jak i Żydów włoskich za granicą.

Międzynarodowy kongres adwokatów

odbędzie się w Warszawie

Budapeszt, 12 września.

(PAT) Zakończył tu swoje obrady międzynarodowy kongres adwokatów, w którym, jak wiadomo, wzięła również udział delegacja polska w osobach mecenasów Rowińskiego, Niedzielskiego, Nowodworskiego. Zebraniu końcowemu przewodniczył dotychczasowy prezes międzynarodowego związku adwokatów mec. Rowiński z Krakowa. Nowym prezesem obrano Węgra adwokata Romana Komarnitzkyego z Budapesztu Na zaproszenie delegacji polskiej związek postanowił odbyć swój następny kongres w roku przyszłym w Warszawie.

Dwa konsulaty litewskie w Polsce

Warszawa, 12 września.

W bież. roku jeszcze nastąpić ma otwarcie dwóch konsulatów litewskich w Polsce, a mianowicie w Wilnie ze względu na to, iż w Wileńszczyźnie zdarzają się najczęściej wyjazdy do Litwy oraz w Gdyni w związku z rozwojem stosunków gospodarczych polsko-litewskich.

Syn Roosevelta operowany

Nowy Jork, 12 września.

(PAT) Syn prezydenta Roosevelta, James Roosevelt, był operowany na wrzód żołądka. Prezydent spędził cały dzień przy łożu chorego przed zabiegiem chirurgicznym. Operacja odbyła się w Rochester.

Rokowania henleinowców z premierem Hodżą

będą dziś kontynuowane. — Liczne starcia na terenie Sudetów

Włochy pozostaną neutralne w konflikcie niemiecko-czeskim

Praga, 12 września.

(PAT) We wtorek przed południem, mają się odbyć dalsze

ROKOWANIA PREMIERA HODŻY Z PRZEDSTAWICIELAMI NIEMCÓW SUDECKICH.

Lord Runciman powrócił ubiegłej nocy do Pragi.

Praga, 12 września.

(PAT) W dalszym ciągu napływają wiadomości o incydencie na pograniczu. W miejscowości około 400 członków SDP

DEMONSTROWAŁO DZIŚ PRZED BUDYNKIEM URZĘDU POLICYJNEGO,

domagając się zwolnienia 4 funkcjonariuszów miejscowego „Turnvereinu", którzy zostali wezwani na policję dla przesłuchania. W tym czasie urzędnik pocztowy Bartl, z przekonań komunista, wystrzelił 2 razy z rewolweru, raniąc dwóch członków SDP, jednego lekko, drugiego ciężej. Bartl zaczął uciekać, jednakże tłum go dogonił w urzędzie pocztowym, i zranił w głowę.

Wczoraj w miejscowości Ralknowo wybuchły dwie petardy, jedna w hallu hotelu Hahn, którego właścicielka należy do SDP, druga w szkole czeskiej, gdzie zostały wybite okna.

W miejscowości Kaplice dziś rano zostali wezwani na przesłuchanie trzej funkcjonariusze „Turnvereinu". W tym samym czasie przed budynkiem urzędu policyjnego zgromadził się tłum, złożony z 400 osób, do incydentu jednak nie doszło.

W miejscowości Horni Plana przed urzędem policyjnym zgromadziło się około 250 demonstrantów, którzy domagali się wypuszczenia członka SDP Kruemmlera, który był właśnie na przesłuchaniu. Z tłumu dano strzał i wykrzykiwano niemieckie hasła. Bez większej reakcji policji demonstranci rozeszli się.

W Liberen (Reichenberg) rozeszły się pogłoski, jakoby na święto muzyki miał przybyć Henlein. Zebrał się kilkutysięczny tłum Niemców celem powitania. Zauważywszy czeskie samochody, ludność niemiecka zaczęła śpiewać „Deutschland ueber Alles" i pieśń Horst Wessela.

DOSZŁO DO STARĆ MIĘDZY OBU GRUPAMI LUDNOŚCI,

Jest kilku rannych.

W m. Rybowce koło Karlovych Varów powstała bijatyka między Niemcami i Czechami, w której kilka osób zostało poturbowanych.

W Żelaznej Rudzie i Cheb szyby sklepów czeskich zamalowano niemieckimi napisami i strzałkami z napisem „do Pragi".

Paryż, 12 września.

Polityczne koła paryskie dużo rozważań poświęcają stanowisku Włoch w sprawie sporu niemiecko - czeskiego. Utrwala się tu przekonanie, że

W KONFLIKCIE NIEMIECKO-CZESKIM WŁOCHY ZACHOWUJĄ NEUTRALNOŚĆ.

Wprawdzie Mussolini jest zwolennikiem karlsbadzkich żądań Niemców sudeckich, ale nie przyłoży ręki do oderwania Sudetów od Czechosłowacji i przydzielenia ich Rzeszy.

Przyjęcia u premiera Składkowskiego

Warszawa, 12 września.

(PAT) Prezes rady ministrów gen. Sławoj-Składkowski przyjął w dniu 12 b. m. prof. Ludwika Kolankowskiego, prezesa Polskiego Towarzystwa Historycznego, następnie zaś posła Brzęk-Osińskiego. Z kolei p. premier przyjął delegację zarządu głównego Związku Rezerwistów w osobach sen. Dąbkowskiego, posła Walewskiego i dyr. Zagrodzkiego, którzy zaprosili p. premiera na walny zjazd delegatów Związku Rezerwistów w dniu 2 października r. b. w Katowicach.

62 Żydów w Czerniowcach pozbawionych obywatelstwa

Czerniowce, 12 września.

(PAT) W związku z akcją władz rumuńskich, przeprowadzających rewizje obywatelstwa osób narodowości żydowskiej, sąd w Czerniowcach ogłosił dalsze rezultaty, dotyczące Czerniowiec. Z rezultatów tych wynika, że na dalszych 143 rozpatrzonych wniosków, 62 osoby zostały pozbawione obywatelstwa rumuńskiego.

Wydział lekarski na uniwersytecie hebrajskim

LONDYN, 12 września.

Dziś zamknięta została XI sesja kuratorium Uniwersytetu Hebrajskiego, które obradowało w Londynie pod przewodnictwem d-ra Chaima Weitzmanna. Postanowiono przystąpić natychmiast do uruchomienia wydziału lekarskiego na Uniwersytecie Hebrajskim. Na razie czynny będzie wydział przygotowawczy, poczynione będą kroki, aby zorganizować wydział lekarski w pełnym zakresie.

Nowe posiłki wojsk angielskich w Palestynie

Zamach na burmistrza Jerozolimy.— Teroryści arabscy wysadzili w powietrze kilka mostów

Haifa, 12 września.

Wczoraj w nocy wylądowały w porcie haifskim dwie kompanie wojsk angielskich, które

WZMOCNIĄ GARNIZON ANGIELSKI W PALESTYNIE.

Jerozolima, 12 września.

Przed domem nowomianowanego burmistrza Jerozolimy Mustafy bey-Chalidi, który mieszka w dzielnicy niemieckiej w Jerozolimie eksplodowała dziś bomba. Eksplozja szkód nie wyrządziła.

Jerozolima, 12 września.

Autobus żydowski jadący z Jerozolimy do Tel-Awiwu ostrzeliwany był dziś przez terorystów arabskich niedaleko Ramle. Pasażer Arie Balkoff został ciężko zraniony.

Również inne auta żydowskie niedaleko Ramle obrzucono kamieniami. Dwaj pasażerowie-Żydzi zostali lekko ranni.

Policjant żydowski Dawid Gros został ciężko zraniony przez terorystów niedaleko Jerozolimy.

Rybacy żydowscy eskortowani przez gafirów zaatakowani zostali przez arabskich terorystów na obszarze Hule. Terorystów przepędzono, raniąc dwóch z nich.

Jerozolima, 12 września.

Komunikacja na szosie Jerozolima — Jerycho uległa przerwie, gdyż

TERORYŚCI WYSADZILI W POWIETRZE KILKA MOSTÓW

na tej drodze. Oficer policji został dziś rano zaatakowany przez terorystów niedaleko Betleemu. Teroryści zabrali oficerowi rewolwer.

Londyn, 12 września.

(PAT) Z Palestyny donoszą o uwolnieniu z głównego więzienia w Jerozolimie dwóch Arabów, skazanych na dożywotnie więzienie. Do więzienia zgłosił się człowiek w mundurze inspektora policji palestyńskiej i przedstawił rozkaz od naczelnika więzienia w Akrze, żądający przekazania mu obu więźniów. Naczelnik więzienia w Jerozolimie, nie wątpiąc w prawdziwość polecenia, wydał więźniów, a nawet zaproponował przydzielenie zbrojnej eskorty, któraby odwiozła więźniów do Akry. Rzekomy inspektor oświadczył, że eskorty nie potrzebuje, gdyż ma swą własną, czekającą przed więzieniem. Po opuszczeniu więzienia nie zobaczono już więcej ani rzekomego inspektora policji, ani obu więźniów.

Posiedzenie rady gabinetowej we Francji

Francuzi zachowują zimną krew

Paryż, 12 września.

(PAT) Agencja Havasa donosi: Po zakończeniu obrad rady gabinetowej o godz. 17.30 minister spraw wewnętrznych odczytał wobec przedstawicieli prasy następujący komunikat:

Rada gabinetowa, która odbyła obrady w ministerstwie wojny pod przewodnictwem premiera Daladier zapoznała się z ostatnimi dokumentami dyplomatycznymi i wydarzeniami polityki zagranicznej na temat której wygłosił expose minister Bonnet. Rada wyraziła

UZNANIE DLA PATRIOTYZMU, SPOKOJU I ZIMNEJ KRWI NARODU.

Otrzymano również z Afryki Północnej i z francuskiego imperium kolonialnego wzruszające dowody wierności dla Francji. To godne i rozsądne stanowisko kraju jest szczególnie pożyteczne dla obrony pokoju.

Jutro odbędzie się posiedzenie rady ministrów.

Paryż, 12 września.

(PAT) Po przemówieniu kanclerza Hitlera zakomunikowano na Quai d'Orsay dziennikarzom, że minister Bonnet w czwartek wieczorem wyjedzie prawdopodobnie do Genewy.

Balony lecą do Polski

Międzynarodowe zawody o puchar Gordon-Benneta

Warszawa, 12 września.

Balony, biorące udział w zawodach Gordon-Benneta, które wystartowały wczoraj między godz. 4 a po poł. w Belgii, żeglują obecnie nad terytorium niemieckim.

Według meldunków P.I.M., dziś, o godz. 10 rano nad Europą środkową i Polską wieją wiatry w kierunku wschodnim. Nie ulega wątpliwości w tej chwili **że balony lecą na terytorium Polski, nad którym znajdą się już dzisiaj po południu.**

Nagół przypuszczają, że balony rozpoczną lądować na terytorium Polski w godzinach wieczornych.

O godz. 10 rano zawodnicy przebyli odległość mniej więcej 650—700 klm.

Dziś stratostat przybywa do Zakopanego

Mjr. Stevens i kpt. Burzyński w stolicy Tatr

Zakopane, 12 września.

Do Zakopanego przybył już **amerykański lotnik stratosferyczny, mjr. Stevens z małżonką oraz kpt. Burzyński i dr. Jodko-Narkiewicz, którzy oczekują nadesłania gondoli wraz z powłoką balonową oraz przyrządów naukowych, mających służyć do lotu stratosferycznego.**

Ładunek z gondolą i powłoką balonową jak również z instrumentami przybędzie do Zakopanego z Jabłonny dzisiaj, we wtorek.

Zakaz przelotu samolotów

nad granicą zachodnią Rzeszy

Berlin, 12 września.

(PAT) Niemieckie Biuro Informacyjne donosi: Zarządzeniem ministra lotnictwa Rzeszy, które wchodzi w życie w dn. 20 września 1938 r., zamknięte zostają dla wszystkich samolotów następujące przestrzenie powietrzne Rzeszy nad granicą zachodnią:

1) Nad obszarem Akwizgranu. 2) Trewiru. 3) Palatynatu. 4) Badenu.

Zamknięte przestrzenie powietrzne będą patrolowane przez samoloty policyjne. W wypadku niezastosowania się do polecenia lądowania, będą samoloty ostrzeliwane.

Dalsze ograniczenia przestrzeni powietrznych, wypływające z zakazu przebywania wojskowych obcych armij w wymienionych w zarządzeniu strefach **utrzymane są nadal w mocy.**

Samobójstwo inkasenta w Warszawie

Warszawa, 12 września.

W dniu dzisiejszym w biurze belgijskiego towarzystwa papieru i tektury przy ul. Marszałkowskiej 134 popełnił samobójstwo, trując się luminalem inkasent tej firmy 34-letni Henryk Abramowicz. Przyczyny targnięcia się na życie nie ustalono.

Seria katastrof samochodowych w Niemczech

Berlin, 12 września.

(PAT) W ciągu ostatniej soboty i niedzieli wydarzył się około Berlina szereg katastrof samochodowych, przy czym ok. 40 osób odniosło cięższe lub lżejsze obrażenia, a 5 poniosło śmierć. Tak wielkiej liczby katastrof w ciągu dwuch dnia nie notowano już od kilku lat w kronikach stolicy Rzeszy.

Obywatele angielscy opuszczą Madryt

Londyn, 12 września.

(PAT) Według doniesień z Madrytu. konsul Wielkiej Brytanii wezwał obywateli brytyjskich, zamieszkałych w tym mieście, do jak najśpieszniejszego powrotu do ojczyzny ze względu na coraz większe trudności zapewnienia im żywności.

Z dziejów Łodzi

Dnia 13 września 1881 roku gubernator piotrkowski odbiera straży ogniowej ochotniczej łódzkiej prawo noszenia mundurów i sztandaru: pozwala nosić mundury i sztandary strażakom łódzkim jedynie w wyjątkowych wypadkach, jak obchody uroczyste, pogrzeby, ale i to jedynie w ograniczonej liczbie umundurowanych członków straży. Zarządzenie to, poprzedzone zaprowadzeniem w roku 1880 języka rosyjskiego w rozkazodawstwie strażackim, obowiązywało do okresu rewolucji 1905 roku.

Prawo noszenia mundurów posiadali tylko członkowie Bractwa Kurkowego, jak wiadomo, rekrutujący się wyłącznie z pośród zamożnych Niemców łódzkich...

W okresie od 1914 roku, to jest od wyjścia Moskali z Łodzi do 1916 roku w straży, na skutek zarządzenia okupantów niemieckich, panował w rozkazownictwie język niemiecki.

Wrzesień
13
Wtorek

Dziś Eugenii P.
Jutro Podwyż. Krzyża Św.

Wschód słońca	5.06
Zachód słońca	17.58
Wschód księżyca	19.32
Zachód księżyca	9.42
Długość dnia	13.35
Ubyło dnia	3,55

Krótkie wiadomości

KONTROLĘ NIERUCHOMOŚCI ŁÓDZKICH przeprowadzą ponownie w bieżącym tygodniu władze starościńskie, by sprawdzić, w jakim stanie, wobec kończącego się sezonu, znajdują się roboty remontowe. Akcja porządkowania miasta zakończona ma być w bieżącym miesiącu.

• • •

WZROST ZACHOROWAŃ NA CZERWONKĘ (krwawą biegunkę) zanotowano w Łodzi w ostatnim tygodniu. Choroba ta szerzy się nagminnie zwłaszcza na przedmieściach. W szpitalu w Radogoszczu przebywa obecnie kilkaset chorych. Władze sanitarne apelują w dalszym ciągu do społeczeństwa, przestrzegając przed spożywaniem surowych owoców.

• • •

311 PENSJONARIUSZY przebywa obecnie w domu starców i kalek w Łodzi, w tej liczbie 71 mężczyzn i 240 kobiet. 3-ch pensjonariuszy jest w wieku powyżej 90 lat. Według zawodów — rzemieślników jest 18, robotników — 175, pracowników umysłowych — 24, służby — 30, bez zawodu — 44.

• • •

ZBIORY OKOPOWIZN nie zapowiadają się pomyślnie. Z raportów wynika, że zbiory tegoroczne będą o 30 proc. niższe, niż w ubiegłym roku. Spowodowała to szerząca się t. zw. choroba wirusowa.

• • •

DODATKOWA KOMISJA POBOROWA dla PKU Łódź-Miasto I urzędować będzie w dniu 15 b. m. w wydziale wojskowym zarządu miejskiego. Stawić się winni poborowi rocznika 1917 i starsi, którzy dotąd nie byli badani, a mieszkają na terenie 2, 3, 5, 8, 9 i 11 komisariatów.

• • •

DZIŚ, DO REJESTRACJI rocznika 1920—21 zgłosić się winni przy Al. Kościuszki 19 mężczyźni zamieszkali na terenie III komisariatu policji o nazwiskach na litery R, S oraz zamieszkali na trenie IX komisariatu policji, o nazwiskach na litery A, B, C, D, E, F, G, H, Ch, I, J, K. L. Ł.

Prezent dla miejskiego „Zoo"

Firma Müller, Lebrecht. Sukces. Sp. Akc. w Rudzie Pabianickiej podarowała miejskiemu ogrodowi zoologicznemu piękny okaz dwuletniego dzika, oswojonego.

Powitanie oddziałów wojska

powracających z ćwiczeń do Łodzi.—Tłumy na ulicach. Okrzyki na cześć Armii i Naczelnego Wodza

Serdecznie i z entuzjazmem witała wczoraj Łódź oddziały wojskowe, powracające do garnizonu po trudach manewrów letnich. Tysiączne tłumy zgromadziły się przy rogatkach miejskich, zalały ulice, zatarasowały chodniki i jezdnie. Świadczyło to najwymowniej o uczuciach, jakie żywi społeczeństwo dla armii.

Pogoda nie dopisała. Ale liczne sztandary i transparenty nadały miastu odświętny wygląd. Wiadukt kolejowy przy ulicy Pabianickiej, na rogatkach miejskich, bogato udekorowany zielenią, flagami, wstęgami o barwach państwowych. Z jednej strony bramy powitalnej ustawili się przedstawiciele władz samorządowych w osobach prez. Godlewskiego, wiceprezydentów Kozłowskiego i Pączka, naczelników wydziałów, przedstawiciele władz państwowych w osobach nacz. dra Wrony, wicestarosty Giełczyńskiego, komendantów policji dra Torwińskiego i Elzesser-Niedzielskiego, z drugiej zaś przedstawiciele b. wojskowych, Federacji P. Z. O. O., legionistów, peowiaków i t. d.

O godz. 5 po poł. rozległy się dźwięki orkiestr. Nadciągało wojsko. Na czele pułków jechał konno dowódca OK gen. Thommee. Okrzyk „Niech żyją" wyrwał się z tysięcy piersi.

Rozległa się komenda. Oddziały zatrzymały się. Jako głowa miasta zabrał głos prez. Godlewski:

— SPOŁECZEŃSTWO ŁÓDZKIE SZCZERYM, GORĄCYM SERCEM WITA SWYCH ŻOŁNIERZY. W IMIENIU ZARZĄDU MIEJSKIEGO, W IMIENIU MIASTA, WITAM WAS.

W dalszym ciągu prez. Godlewski nawiązuje do tego, że na czele oddziałów wjechał do miasta gen. Thommee i przypomina, że w ciężkich chwilach dla Polski, przed 18 laty, gdy naród zmagał się krwawo pod Warszawą, walcząc o swą Niepodległość, na czele jednego z pułków łódzkich stał obecny dowódca OK łódzkiego, gen. Thommee. Prez. Godlewski podkreśla, iż Łódź żywi najserdeczniejsze uczucia dla wojska i wznosi okrzyk, podchwycony przez tłumy:

— ARMIA POLSKA I JEJ WÓDZ NACZELNY NIECH ŻYJĄ!

Z kolei wygłosił przemówienie prezes wojewódzkiego zarządu Federacji PZOO, ADW. FICHNA, który nawiązując do słynnego powiedzenia Wielkiego Marszałka: „Przyjdą czasy, których znamieniem będzie wyścig pracy..." podkreślił, że wojsko pierwsze dało przykład tej pracy, której znamieniem są czasy obecne. Nie należy wątpić — mówił prezes Federacji, — że gdy zajdzie potrzeba, żołnierz polski dowiedzie, jak kocha swą Ojczyznę, i jak potrafi jej bronić. Niech żyją pułki łódzkie!

W imieniu oddziałów wojskowych podziękował dowódca jednego z pułków. Oświadczył, że jest wzruszony powitaniem, że dziś wojsko dziękuje słowami, a gdy zajdzie potrzeba, wyrazi swą wdzięczność czynem.

W tym momencie wypuszczono z klatek 1000 gołębi pocztowych.

Z kolei nastąpiła uroczystość WRĘCZENIA WOJSKU DWÓCH CIĘŻKICH KARABINÓW MASZYNOWYCH, ufundowanych przez Związek Kominiarzy i Stowarzyszenie Techniczno - Sanitarne. Podziękował za piękny dar gen. Thommee, po czym oddziały ruszyły.

Ulicami Pabianicką, Wólczańską, Zamenhofa, Piotrkowską, udekorowanymi flagami i zielenią, maszerowały oddziały w kierunku pl. Wolności. Niemilknącymi okrzykami witały wojsko tłumy, sypały się bez przerwy wiązanki kwiecia. Gdy pułki doszły do ulicy Piotrkowskiej, niemal każdy żołnierz miał już garść kwiecia, zatkniętego czy to za pasek, czy przy tornistrze.

Plac Wolności jest wspaniale iluminowany olbrzymimi reflektorami. Ze wszystkich domów zwisają chorągwie. Zielenią i chorągwiami przybrane są też słupy elektryczne. Gmach Zarządu Miejskiego bogato udekorowany. Na froncie — wielki portret Marszałka Śmigłego-Rydza.

Pod gmachem ustawiono wielkie podium dla honorowych gości. Na trybunie, pośrodku, zajęli miejsca wojewoda Józewski, gen. Dindorff-Ankowicz i prez. Godlewski.

O godz. 7 wiecz. rozpoczęła się

DEFILADA.

Przyjmował ją gen. Dindorff-Ankowicz. Oddziały wojskowe poprzedzały kompanie b. wojskowych, legionistów, peowiaków, rezerwistów. Za nimi ciągniono dwa nowe karabiny maszynowe, ofiarowane wojsku. Na jednym z nich widniał transparent: „Kominiarze — Armii".

A następnie jeden za drugim pułki łódzkie, wśród niemilknących wiwatów i okrzyków przeszły dokoła pl. Wolności, po defiladzie kierując się do swych koszar.

Kongres Dziecka w Warszawie

wywołał wielkie zainteresowanie wśród pedagogów i lekarzy

Przygotowania do „Kongresu Dziecka", który odbędzie się w Warszawie, a w którym bardzo wydatny udział weźmie **wydział opieki społecznej zarządu miejskiego oraz szereg instytucyj społecznych w Łodzi**, są w pełnym toku. Kongres ten, jak nas informują, ma za zadanie **zwrócić uwagę na zagadnienie opieki nad dzieckiem oraz skoordynować wysiłki wszystkich instytucyj i stowarzyszeń, które w tej dziedzinie pracują.**

Przygotowywany kongres jest pierwszy w Polsce. Istnieje jednak projekt, by tego rodzaju zjazdy organizowane były systematycznie co roku, gdyż tylko w ten sposób ustanowi się **kontrolę nad realizacją uchwał, podejmowanych przez kongres.**

„Kongres Dziecka", w którym wezmą udział **pedagodzy, lekarze-pediatrzy, działacze społeczni, pisarze i publicyści,** wzbudził duże zainteresowanie. Tematem obrad kongresu, jak nas informują, zędą następujące zagadnienia: **„Dziecko i człowiek dorosły", „Dziecko w rodzinie", „Prawo dziecka do szkoły", „Zdrowie dziecka" i „Wczasy dziecka".** (l)

Łódź liczy około 360 tysięcy wyborców

Zarząd Miejski poczynił już techniczne przygotowania do wyborów.—W oczekiwaniu reskryptu p. wojewody

Termin rozpisania wyborów do rady miejskiej w Łodzi zbliża się i w związku z tym organa, powołane do technicznego przeprowadzenia aktu wyborczego, już przystąpiły do czynności przygotowawczych.

Najgłówniejsze obowiązki spoczywają na zarządzie miejskim, który musi, z jednej strony, powołać odpowiednią liczbę członków głównej, okręgowych i obwodowych komisyj wyborczych, przygotować lokale na siedziby dla tych komisyj, z drugiej zaś **poczynić niezbędne przygotowania do spisu wyborców, wydanie odpowiednich druków, materiałów i t. d.**

Jak nas informują, jeśli chodzi o **Łódź**, miasto nasze, pod względem przygotowań technicznych, znajduje się w daleko lepszej sytuacji, aniżeli nprz. Warszawa. **W Łodzi bowiem w ciągu ostatnich czterech lat mieliśmy już dwukrotnie wybory samorządowe,** jest więc przeszkolony pewien sztab ludzi, wydział ewidencji ludności nastawiony jest na dostarczenie materiałów do spisów wyborczych, istnieje spis lokali, w których odbywać się może głosowanie i t. d., **podczas gdy Warszawa nie miała wyborów samorządowych już od przeszło 10 lat i tam cały aparat musi być montowany od podstaw.**

Jest rzeczą bardzo ważną, by w komisjach wyborczych zasiadali ludzie, którzy mają już **pewną praktykę w tej dziedzinie.** Podczas wyborów do rady miejskiej w 1934 roku, podczas wyborów sejmowych w 1935 roku i podczas wyborów do rady miejskiej w 1936 roku **niemal te same osoby zasiadały w komisjach wyborczych.** Jeśli uda się z nich skompletować obecnie komisje — całe zadanie będzie znacznie uproszczone. Inna rzecz, że przy nadchodzących wyborach **miasto podzielone będzie na znacznie większą ilość okręgów, aniżeli dotychczas.** Wypływa to już z samego brzmienia ustawy. Podczas gdy dawniej okręgi mogły być nawet 12-mandatowe, **obecnie mogą być najwyżej 8-mandatowe.** Z tych względów zarząd miejski będzie musiał dokooptować jeszcze znaczną liczbę osób z pośród działaczy społecznych i zawodowych do komisyj.

Bardzo ważnym szczegółem jest, że **gdy dawniej skład wszystkich komisyj musiał być ustalony pierwszego dnia, bezpośrednio po ukazaniu się reskryptu wojewody, zarządzającego wybory — nowa ustawa zezwala na powołanie członków komisyj do 16-go dnia po zarządzeniu wyborów.** Biorąc więc pod uwagę, że reskrypt p. wojewody łódzkiego ukaże się w dniu 30 b. m. — zarząd miejski ma jeszcze cały miesiąc czasu na skompletowanie osób, które pełnić będą obowiązki w komisjach wyborczych.

Jeśli chodzi o spisy wyborców, będą one w Łodzi przygotowane w bardzo krótkim czasie. Jak już wspominaliśmy, Łódź posiada **wzorową kartotekę mieszkańców.** Ponieważ termin rozpisania wyborów jest mniej więcej znany, a z drugiej strony wiadomo, że czynne prawo wyborcze posiadają wszystkie osoby, które mają ukończony 24 rok życia w dniu rozpisania wyborów — łatwą rzeczą jest już obecne posegregowanie kartoteki, tak, by sporządzanie na tej podstawie spisów dla wszystkich okręgów nie nastręczało wątpliwości.

Teoretycznie licząc, liczba **wyborców w Łodzi wyniesie około 360.000.** Obliczenie to jest oczywiście teoretyczne i oparte, jak nas informują na następujących podstawach statystycznych: **przeciętny wiek mieszkańca wynosi 60 lat,** każdy rocznik liczy w przybliżeniu w Łodzi **10.000 osób.** W ten sposób w głosowaniu weźmie udział **36 roczników po 10.000 osób, a więc 360 tysięcy.** Oczywiście, możliwe są poważne odchylenia od tych teoretycznych obliczeń. (s).

Dyżury aptek

Nocy dzisiejszej dyżurują następujące apteki: Sadowska-Dancerowa — Zgierska 63, W. Groszkowski — 11 Listopada 17, T. Karlin — Piłsudskiego 54, R. Rembieliński — Andrzeja 28, J. Chądzyńska — Piotrkowska 165, E. Miller— Piotrkowska 46, G. Antoniewicz — Pabianicka 56, J. Uniesnowski — Dąbrowska 24a.

Pełna tabela wygranych

6-go dnia ciągnienia IV-ej klasy 42 Loterii Państwowej

(TABELA NIEURZĘDOWA — BEZ GWARANCJI).

20,000 zł. — 41015.

5,000 zł. — 5367 46148 60432 64614 88784 155808.

2,000 zł. — 2860 3429 9998 18299 30585 34053 39283 41715 47782 48645 50449 81286 84554 89278 92667 111480 136274 142015 149613.

1,000 zł. — 4353 6975 14475 19659 27408 29689 31464 32507 34923 41458 58215 59942 60940 65589 68041 69434 70310 80254 86696 90309 96149 100968 111554 111978 115309 118637 131758 146439 149795 150873.

Wygrane po zł. 250.

3 101 3 203 36 432 305 57 97 559 729 85 858 67 995 1130 66 83 93 209 49 54 460 72 95 541 90 662 85 729 2013 103 5 296 310 14 440 58 531 55 627 49 58 762 805 56 3079 135 6 96 216 37 539 98 626 53 78 762 876 979 4340 509 49 633 735 59 805 26 5055 90 107 73 308 28 54 227 582 766 87 802 40 86 6003 97 205 90 482 531 35 61 603 827 9 980 7054 103 3 259 541 632 799 831 74 85 937 8013 186 206 33 43 360 471 629 740 841 69 908 9056 7 81 120 76 263 92 410 60 550 690 780 6 847

10150 59 83 202 22 42 455 601 59 92 96 11131 56 237 435 83 541 98 628 710 87 807 31 33 12304 68 760 924 48 76 13070 110 15 26 33 243 86 48 533 675 710 62 879 14086 280 361 491 537 45 633 95 744 843 69 79 15025 39 102 70 230 4 9 489 94 587 896 935 16052 60 88 271 465 588 688 748 56 877 903 17111 41 6 232 448 84 553 692 792 18074 232 44 303 409 49 555 625 34 715 804 914 19026 45 649 71 98 144 92 243 309 467 512 693 724 885.

20069 129 336 650 4 794 803 987 21032 72 231 532 36 780 2 812 47 22112 66 86 300 483 97 556 78 688 853 901 48 57 23040 405 502 670 804 910 24109 37 289 307 28 77 519 627 91 785 98 25072 117 42 83 312 50 89 96 400 90 901 33 26219 377 427 56 79 661 754 920 97 27025 31 72 159 292 530 74 777 938 72 28030 108 11 18 933 45 29070 116 31 331 75 485 517 830.

30233 45 60 437 62 619 31045 71 179 205 306 408 503 690 801 986 32018 200 355 593 640 7 64 705 980 33125 8 411 507 602 34 717 48 83 96 801 83 993 34050 133 257 592 608 11 800 18 62 35039 151 99 232 49 387 445 516 29 96 690 702 46 36059 117 293 387 494 673 731 855 66 953 69 37044 156 462 541 55 67 625 73 703 16 28 830 38036 63 349 561 739 98 838 67 70 98 909 41 39067 70 247 89 551 72 803

40298 345 500 16 37 40 96 41030 117 372 448 95 580 613 938 40 58 42127 44 244 393 546 91 682 708 43009 48 104 303 55 571 706 604 44065 292 378 540 69 725 75 837 45035 165 6 304 581 624 52 67 750 808 21 934 41 46023 413 500 17 630 901 47099 149 237 38 57 413 29 75 98 544 89 794 833 916 48003 10 24 115 19 49 420 70 510 51 609 709 853 79 49213 95 407 584 661 79 750 829 53

50121 217 321 871 959 75 51079 131 51 365 80 491 615 26 828 902 52033 5 226 321 59 440 67 878 90 53016 47 98 121 56 70 83 389 917 44 54069 72 230 59 80 93 473 594 650 3 797 818 55169 86 202 74 337 454 67 556 622 798 933 56075 167 79 257 74 472 674 737 804 57105 322 70 457 84 570 1 97 618 47 60 82 8 30 58045 156 359 805 59032 257 431 42 520 46 627 47 749 850 904 37 74

60025 37 394 420 539 86 608 863 61034 374 439 42 564 625 57 902 33 95 62125 36 449 721 841 3 963 63227 606 10 30 875 922. 60 64175 299 466 94 613 817 45 86 65041 116 355 687 91 730 871 902 28 40 4 82 66146 95 246 372 494 552 708 13 46 849 67021 204 407 758 822 88 68165 251 82 300 21 404 25 651 838 61 902 31 69361 70 404 90 521 787 805

70066 107 265 301 15 485 568 640 72 84 811 933 71142 58 254 73 87 465 584 97 610 705 804 74 72093 110 52 230 70 87 455 79 526 31 49 98 737 73014 23 34 95 127 44 260 752 866 74239 325 37 9 506 85 607 64 883 924 75315 52 443 615 75 705 74 999 76084 99 108 274 384 421 578 631 788 819 43 906 77119 65 75 451 671 799 812 949 78094 123 65 84 247 512 609 11 726 65 881 953 79076 158 229 33 379 87 602 888 940 65

80077 288 306 70 496 631 5 51 61 70 834 992 81024 145 213 31 324 556 81 622 39 853 82032 107 305 489 94 800 55 83058 193 268 486 689 794 903 92 84020 41 105 277 304 422 522 608 11 724 89 802 54 85015 71 330 482 527 721 79 860090 115 20 69 75 253 70 457 801 97 963 87293 706 906 1088216 66 72 617 839 943 89055 216 312 442 753

90281 734 42 127 67 227 46 345 86 702 61 804 906 92061 256 350 451 504 625 77 759 93092 199 213 53 312 405 69 614 84 898 917 46 94037 46 279 80 90 320 439 688 72 913 95036 159 404 12 879 993 96006 421 534 65 795 800 92 97092 250 407 654 74 98036 81 110 262 311 430 7 92 4 625 79 721 89 848 99034 124 363 451 75 81 596 844 947

100152 441 606 55 718 34 802 915 101056 500 612 799 841 954 102157 267 95 103128 234 380 858 962 104239 526 694 744 805 28 58 73 917 78 105137, 69 249 91 331 76 410 506 743 959 90 106069 206 74 456 84 92 503 620 464 78 703 107064 160 90 340 69 436 724 954 98 108154 360 78 919 109069 147 290 336 89 407 71 618 61 763 85 975

110092 106 333 548 64 86 693 720 44 71 838 49 111317 68 472 741 990 112140 95 383 443 511 610 53 705 71 90 961 89 113077 124 55 232 40 544 645 794 987 114032 60 69 159 505 88 661 74 5 708 90 115002 01 76 84 86 393 452 600 639 786 116030 101 219 22 94 362 83 93 533 607 52 756 117023 66 131 77 336 447 521 37 811 934 118298 403 24 51 534 821 951 119061 341 62 540 620 1 41 761 859 69 918

120034 60 231 48 406 60 605 830 40 913 121083 776 871 122279 375 403 659 720 92 875 123092 120 263 328 436 98 561 83 611 4 60 124187 265 85 88 462 79 632 91 125008 174 352 73 411 73 518 835 126232 46 94 415 541 95 739 843 127074 8 438 511 23 616 902 10 47 118048 70 187 268 448 663 737 71 963 129077 185 324 789 91 823 914

130220 301 485 503 15 36 601 10 782 99 887 131041 293 520 44 78 98 707 870 132013 28 9 329 485 533 133094 151 68 452 89 519 890 134171 204 43 4 525 640 863 93 989 135570 612 820 136162 211 311 457 137082 119 22 51 97 389 532 48 687 68 815 916 138097 155 63 235 41 403 546 756 61 900 4 31 93 139035 109 19 74 402 532 763 816 28 67 76

140003 37 8 144 403 34 43 540 65 717 852 907 41 141028 43 221 43 438 505 14 713 21 4 854 925 142082 180 312 562 143005 32 124 32 41 98 253 550 84 629 53 755 144031 132 68 626 893 941 145091 208 35 323 71 498 606 874 955 146054 201 487 966 1470306 54 443 771 823 76 922 58 148057 68 84 171 252 444 62 559 633 822 95 149318 89 706 900 51

150017 27 366 598 661 77 93 745 51 985 151499 459 675 85 931 57 78 152032 82 120 664 712 153008 42 53 159 220 37 99 411 545 663 789 808 154007 109 11 261 81 486 600 37 949 155021 321 37 82 652 997 156061 390 429 41 524 66 607 734 157257 84 437 76 516 744 830 73 5 80 925 158178 91 480 564 823 907 56 159258 428 97 815

CIĄGNIENIE DRUGIE.

5,000 zł. — 5736.

10,000 — 1648 18777 42731 77418 116196.

5,000 — 1314 11035.

2,000 — 55710 15421 9769 16590 18919 10523 23224 37329 34329 34931 43316 46031 73324 80155 102257 120854 131438 137919 139558 154754 155759.

1,000 — 2082 4083 6407 10562 18919 44144 45035 60230 62472 66404 68974 70924 82780 84253 99102 101846 109906 115469 118776 144000 146380 151735 153323 156276.

Wygrane po zł. 250.

370 89 410 1207 361 528 680 769 2102 361 528 680 769 2102 325 79 96 467 641 710 63 3286 341 454 67 832 4077 109 73 247 389 519 856 5239 349 459 91 660 777 826 88 943 6011 120 75 403 524 666 700 20 63 7072 180 227 415 710 11 13 36 8015 25 132 81 268 391 763 815 932 9334 514 661 960

10092 304 31 426 552 741 809 909 11013 23 83 186 97 596 701 987 12016 218 322 52 99 669 732 806 77 955 13301 568 638 67 984 14133 736 15303 480 563 801 981 16050 272 509 70 632 708 877 17114 50 712 63 932 18052 237 451 647 19118 288 365 534 743 62 865 923.

20164 489 553 922 21088 68 102 63 96 436 529 99 643 941 22204 555 69 75 615 23085 155 332 478 617 945 24276 314 559 711 25208 59 818 26336 39 881 993 27182 480 86 664 99 892 28038 49 140 81 361 925 29022 310 458 731.

30824 31033 333 630 32082 727 825 33184 262 893 422 698 892 969 3496 807 14 34 94 987 35091 220 43 800 55 36181 252 347 528 623 75 869 98 942 37017 21 486 553 71 77 978 86 38023 177 400 66 770 39008 53 194 306 792

40373 41091 154 278 687 725 42329 483 43410 757 90 861 44007 197 216 338 567 804 81 45056 111 500 862 974 46245 387 47114 455 541 912 94 48029 34 66 75 285 344 497 672 73 49291 450 512 600.

50249 480 651 51094 173 86 394 485 612 751 52034 111 402 529 947 888 53232 89 435 628 54030 58 341 588 607 60 721 55218 753 56 56349 837 82 57164 418 80 691 770 58037 51 148 232 94 318 427 782 59177 251 446 729 946.

60043 71 140 224 547 57 612 17 64 61008 110 50 232 82 519 632 991 62010 171 274 82 97 416 757 981 63029 389 464 556 668 64056 96 225 427 46 637 710 65164 483 608 38 702 27 97 976 66165 70 584 639 324 964 67156 324 453 97 610 901 37 78 68117 263 619 48 49 757 65 820 924 69065 77 885.

70131 251 74 303 513 974 71251 320 23 412 727 870 72123 246 430 73178 426 74018 270 509 26 58 838 56 963 75198 438 882 954 76805 908 77101 233 64 648 915 78070 171 266 306 55 557 79019 60 128 290 395 455 532 47 744 867.

80575 883 982 81508 685 722 92 886 87 916 82049 155 320 754 72 801 83177 91 348 678 806 84809 202 85130 300 512 95 630 789 829 911 86013 69 132 317 48 736 809 87494 510 744 88277 444 649 65 777 858 6 2975 89149 457

90400 857 914 91 274 321 67 814 910 82271 415 702 93029 298 832 94074 192 272 324 422 691 95092 582 96173 202 50 85 551 624 48 96 816 930 82 97095 170 203 307 867 98822 967 80 99118 280 329 517 40 77 634 763

100331 503 101283 526 63 792 971 102126 41 929 103083 291 93 104013 111 490 872 621 57 105051 89 161 222 446 82 565 791 991 106241 441 594 728 90 916 107037 248 50 350 660 108111 50 387 551 79 606 109554 71 85 799 890 931

110041 296 415 540 804 111071 317 487 98 519 819 22 112034 71 113 463 683 786 113147 394 477 584 732 832 114111 50 231 608 737 925 35 115232 324 37 897 949 116122 315 590 837 81 999 117015 58 327 583 118490 91 98 637 78 940 119642 995

120107 51 294 443 79 121356 83 516 800 122217 361 406 642 848 950 123371 444 820 124185 604 870 125026 107 325 534 126098 209 327 74 515 653 914 28 127926 128136 51 253 404 978 129102 37 329 33 45 710

130122 396 465 561 999 131033 587 638 725 877 965 132202 55 78 642 799 833 997 133059 280 622 134324 476 923 135118 212 628 809 136021 137027 117 441 534 733 58 79 831 138306 21 765 959 139087 163 265 462 902 28 32 51

140603 13 750 141136 297 582 91 883 142131 34 355 85 939 143064 114 264 553 144020 280 205 97 436 566 91 687 847 61 145022 108 178 627 416 650 721 959 146073 108 336 56 453 81 669 147460 65 78 609 15 62 96 761 907 148172 324 82 974 149532 819 91

150360 412 502 704 42 934 151297 342 533 64 71 612 95 801 152016 252 361 599 608 942 153021 999 154370 454 88 507 155104 253 444 567 621 787 841 69 156040 59 231 73 653 890 908 34 70 85 157174 253 81 158475 159068 95

CIĄGNIENIE TRZECIE.

Wygrane po zł. 250.

281 398 669 95 762 966 1010 507 643 2355 3056 231 353 629 4052 110 311 540 851 906 5298 433 677 795 985 6251 448 613 60 68 782 840 7140 88 203 326 92 547 79 610 69 813 8220 65 382 9240 540 629 849 946

10207 554 771 998 11419 533 872 12168 512 797 893 926 13358 439 515 52 751 14101 458 689 705 54 807 979 91 15012 733 16075 178 366 790 17370 480 871 920 18130 207 306 46 66 589 707 815 19039 260 95 551 734 77

20434 95 578 697 21227 511 612 26 852 22192 219 314 410 548 726 961 23027 154 245 326 512 49 673 832 24018 143 356 444 512 15 854 78 906 25271 669 719 25 904 26076 147 324 544 645 704 894 27573 28043 221 521 24 752 930 55 90 29046 272 317 466 904 73

30160 858 31165 221 89 317 97 680 709 991 32240 76 770 993 33015 98 144 80 671 795 914 34146 96 348 750 835 35127 30 221 440 640 844 341 36012 474 964 74 37305 38148 329 720 39106 237 391 534 663 833 904 41 47

40037 358 454 589 616 825 53 63 41070 302 29 442 590 42499 671 967 43011 454 547 44024 276 526 625 49 809 988 45197 320 401 515 698 46215 307 585 733 936 47009 36 585 48160 346 408 40 80 523 83 605 720 701 49160 92

50135 76 350 56 486 678 711 838 52463 540 765 872 932 52 53324 403 834 940 54408 90 718 55112 490 521 96 812 992 56224 458 57025 945 63 58028 699 896 59263 77 519 831

60057 203 67 540 931 61986 62181 328 406 639 63507 71 945 81 64174 297 394 418 739 65 65161 218 348 455 66182 277 615 67098 396 733 68109 402 822 966 69 69170 579 668 945

70168 592 94 71121 229 333 64 66 506 19 72065 135 487 665 997 73087 107 341 83 732 74549 75094 161 218 522 769 76247 423 46 569 685 880 77045 151 212 44 570 668 78026 285 305 61 638 708 55 79112 753 938 84

80070 85 102 25 347 74 412 15 427 77 722 880 954 81074 407 74 608 967 81 82376 923 83331 636 84003 434 532 45 70 85085 113 459 972 95 86661 892 87371 443 58 71 506 63 88020 472 538 879 967 89116 255 305 61 669

90246 68 401 41 61 584 673 790 91300 491 556 92275 747 896 916 42 93108 390 580 854 962 74 94238 67 379 87 95017 65 483 572 696 988 96026 277 89 312 437 566 746 80 819 97080 124 561 92 841 98819 99016 78 307 73

100281 335 480 521 707 40 101094 308 722 822 102057 412 862 97 103004 24 251 67 345 405 560 99 862 104424 55 720 30 945 105082 112 77 302 496 525 672 106008 25 143 212 309 932 108155 672 99 109055 163 561 748 824.

110280 725 858 111212 30 300 586 722 62 953 112101 82 113618 74 896 114306 622 707 802 95 115500 67 76 602 763 116090 257 84 575 648 51 97 117254 300 9 68 118226 672 727 119130 704 88 831 924.

120240 383 121258 360 488 935 75 122397 741 89 884 922 123116 273 408 730 124436 503 700 974 125014 148 458 817 959 126553 972 127367 608 128165 314 684 835 943 129496 818.

130232 45 67 617 25 862 926 82 131052 161 304 407 540 920 84 132075 303 515 610 85 133254 448 829 134493 600 135019 385 811 136431 88 518 776 137418 23 48 756 138116 209 459 527 28 853 139504 618 805.

140107 99 349 59 517 46 646 749 827 141029 207 477 543 729 142022 98 165 88 609 974 82 88 90 143127 45 62 82 565 622 825 923 53 144170 207 421 145051 186 281 576 656 63 146224 79 147179 237 42 431 791 148120 23 93 378 149076 579 939 53.

150383 597 731 151063 207 565 604 982 152209 475 679 752 153043 223 446 572 623 154373 692 881 914 92 155058 101 474 695 785 156068 385 447 591 692 157480 815 963 158139 208 85 438 527 649 159439 619 823 928.

Odrąbał ojcu głowę

Zbrodniarz stanie przed sądem 4. października

W dniu 8 sierpnia r. b. — jak donosiliśmy obszernie — na ul. Gazowej, w godzinach popołudniowych padł pod ciosami siekiery z ręki syna — 21-letniego Mariana — 48-letni Józef Baczyński.

Ojcobójca był synem z pierwszego małżeństwa swej ofiary. Z macochą, z którą denat pobrał się już przed piętnastu laty — żył najstarszy syn źle i po stałych sporach między nim a żoną — zdecydował się wreszcie Baczyński—ojciec, **iż musi synowi dom wymówić.**

To miało tak podziałać na Mariana Baczyńskiego, że po kilku dniach wałęsania się poza domem — **podpił sobie, nabył siekierkę i koło godziny 1-ej czekał na ojca na ul. Gazowej, wiedząc, że tędy będzie wracał z pracy.**

Po krótkiej wymianie słów, **syn zadał ojcu cios siekierą w kark,** a gdy Józef Baczyński padł na twarz — **zadał mu syn jeszcze kilka ciosów, powodując odrąbanie głowy od tułowia, że trzy mała się tylko na skórze.**

Po dokonaniu zbrodni **zabójca odrzucił siekierę, pobiegł do domu, gdzie denat mieszkał, zrzucił ze siebie zakrwawioną marynarkę i krzycząc: „Zabiłem ojca, zobaczymy się za 15 lat!" — wybiegł na ulicę. Wybił jeszcze szybę na strychu i pokaleczył się mocno w ramiona.**

Przy zbiegu ul. 11 Listopada i Gdańskiej został zatrzymany przez posterunkowego.

Zabójca do winy się od pierwszej chwili przyznał i podał, **że działał na tle tarć w domu, których przyczyną była macocha.**

Dowiadujemy się, iż sprawa przeciwko synobójcy z ul. Gazowej znajdzie się na wokandzie sądu okręgowego w dniu 4 października. Obrony zbrodniarza podjął się adw. Cukier.

Sprawa budzi zrozumiałe zainteresowanie. (l)

Urlopy dla służby domowej

Na zasadzie Kodeksu Zobowiązań, służba korzysta z tygodniowego urlopu

Jak nas informują ostatnio miały miejsce liczne zatargi w sprawie urlopów dla służby domowej. Ponieważ sprawa terminów urlopowych była różnie komentowana i na tym właśnie tle wynikały najczęściej zatargi, zasięgnęliśmy w tej sprawie informacyj u właściwych czynników.

Wyjaśniono nam, że ustawa o urlopach w przemyśle i handlu z dnia 16 maja 1922 roku **nie ma zastosowania do służby domowej.** Ustawa ta przewiduje mianowicie, że pracownik fizyczny po roku pracy korzysta z 7-dniowego urlopu, a po 3 latach — z 15-dniowego urlopu. **Urlopy dla służby domowej reguluje art. 465 Kodeksu Zobowiązań.** W myśl tego artykułu, po roku pracy służbie domowej należy się, w terminie ustalonym przez pracodawcę, **tygodniowy płatny urlop.** Długość tego urlopu nie zmienia się, niezależnie od tego, jak długo pozostaje w zatrudnieniu u jednego pracodawcy służba domowa — **zawsze wynosi tylko 7 dni.** (i)

Czy wojny wybuchają tylko latem?

Jest to jeden z przesądów politycznych. — Dawniej zimą nie można było wojować, dziś—pora roku nie odgrywa żadnej roli

Utarło się przekonanie, że wiosna, a szczególnie lato — to pora roku, w której każda ewentualn wojna **„wisi na włosku"** i że, jeśli nastroje wojenne, konflikty międzynarodowe i nawoływania do zbrojnych rozstrzygnięć sporów — przetrwają do jesieni — **to już się wojna nie zacznie. Aż dopiero następnej wiosny, albo następnego lata.**

Ten pogląd należy do

politycznych przesądów.

Jest to jednak dziś już tylko iluzja, zresztą uzasadniona sposobem prowadzenia wojen w dawnych czasach.

Bowiem przez stulecia, a może i przez tysiąclecia panował istotnie **zwyczaj nie wszczynania wojen w okresie zimowym.** Zwyczaj ten był całkowicie umotywowany względami praktycznymi.

Niegdyś, do wieku XIX istniały jedynie armie żołnierzy zawodowych. Nie były to armie obywatelskie. Do wojaczki wynajmowano kondotierów, którzy stanowili jakgdyby prywatną armię króla. Na nich opierał król swą władzę, na nich łożyć musiał znaczne sumy i ich siły musiał eksploatować — by mu się utrzymanie tej armii żołnierzy opłacało. Byli to wojacy zawodowi, związani ze swym wodzem

na mocy kontraktów

i pobierali żołd za to, że narażali życie, ale nie za to, by mieli żyć w niewygodach, o głodzie **i o chłodzie!**

Właśnie ów chłód był najcięższym szkopułem. Wojak ówczesny, często pochodzący z krajów o klimacie cieplejszym — **lękał się surowej zimy środkowej Europy, i podczas mrozów bić się nie chciał.** Zresztą było doprawdy niemożliwością kazać mieszkać ludziom na otwartej przestrzeni, pod gołym niebem lub w lichych namiotach. Ponadto drogi były w okresie zimowym nie do użytku i z tego powodu dostawa strawy, opału itd. była niemal niemożliwa. Jedynym wyjściem z tej sytuacji było **skierowanie wojska na zimowe leże.**

I właśnie na tym tle utarło się, że wraz z nastaniem słot jesiennych i jesiennych chłodów, armie stron wojujących szły w rozsypkę. Ludzie lokowali się w sąsiednich miasteczkach i wioskach, i

czekali — aż się... ocieplí.

Zimę spędzali ci zawodowi żołnierze w warunkach niemal familijnych: u chłopów i mieszczan w ich domach i chałupach, czekali spokojnie, aż przyjdzie rozkaz podjęcia kampanii.

Ów zwyczaj zimowych leży zakorzenił się i przeszedł w średniowiecze i w pierwszy okres naszej ery jeszcze od starożytności. Tylko bardzo rzadkie były wypadki, by który z wodzów zwyczajowi temu, a może i tej konieczności, uchybił. Prócz pochodów Juliusza Cezara, znane i głośne jest w historii zdobycie Alzacji przez wodza francuskiego Turenne, który w roku 1675

zaatakował nieprzyjaciela w jego zimowych leżach,

napadł go, idąc przez śnieg, i zmusił do odwrotu. Wojskowi owych czasów poczytywali mu to jednak za wielką nielojalność i marszałek francuski uchodził za nierzetelnego przeciwnika. Były to — jak widzimy — czasy idylliczne w porównaniu z dzisiejszym sposobem prowadzenia wojen.

Dopiero rewolucja francuska i Napoleon zamienili wojska najemne na wojska narodowe obywatelskie. Odtąd żołnierze poczęli się bić nie dla zarobków, ale

w imię miłości ojczyzny i obrony jej granic.

Żołnierz stał się o wiele mniej wymagający, żołnierz był i jest gotów na wszystkie ofiary, a sprawa jego wygód zeszła na drugi, jeśli nie na trzeci plan.

Napoleon nie waha się i

inicjuje kampanie zimowe.

Bitwa pod Austerlitz odbyła się w roku 1805 w dniu 2 grudnia, bitwa pod Eylau — w lutym 1807 roku, a mrozy były wtedy tak silne, że kawaleria **szarżowała przez zamarzły staw, wcale o tym nie wiedząc.** Wyprawa moskiewska skończyła się klęską, ale nie chłody, **a bezdroża rosyjskie były tej klęski przyczyną.** I latem nie miałby Napoleon o wiele więcej szans, wobec niemożliwości odpowiedniej dostawy materiału wojennego i strawy dla swych żołnierzy.

Wraz z wprowadzeniem ogólnej mobilizacji i udziałem w wojnach całej zdolnej do noszenia broni ludności, już w wieku XIX — **znów zły stan dróg, przede wszystkim zimą, powodował, że kampanie zimowe były unikatem.** Wojna Prus z Austrią rozpoczęła się w roku 1866 w czerwcu, wojna Prus z Francją — w sierpniu 1870 roku. Może „przyzwyczajenie" sprawiło — że **i wielka wojna rozpoczęła się 31 lipca 1914 roku.**

Niewątpliwie jednak na datę wybuchu wojny ostatniej złożyły się okoliczności całkiem innego rodzaju —**okoliczności natury politycznej.** Nie było takich trudności technicznych, któreby nie zezwoliły, by Wilhelm II rozpoczął tę wojnę w dowolnej chwili, w dowolnej porze roku.

Uzależnienie wojny współczesnej od pory roku — już nie istnieje. Sprawa ulokowania ludzi, ich wyżywienia itd., sprawa transportów przede wszystkim, jest dziś tak postawiona, że **zła, czy dobra pogoda na rozwój operacyj wojennych wpływu mieć nie może.** Prawie całkowite wyeliminowanie transportu końmi zwalnia intendentury armij od troski o furaż dla koni. Ta sprawa była — jak wiadomo — słabą stroną wojen napoleońskich.

Gdy przypomnimy sobie w jak strasznych warunkach trwali żołnierze w okopach przez lata całe, jasną się stanie rzeczą, iż **nie ma dziś „krytycznego" lata i nie ma „odciążającej" sytuację polityczną zimy.**

N.

Maszyna stawia diagnozę

Aparat elektryczny wskazuje miejsce chore w organiźmie. — Wskaźnik żywotności człowieka.—Jedyny aparat w Europie

W jewnym z ostatnich numerów „Wiadomości Literackich" w swych „Muszlach na wybrzeżu", które są kontynuacją felietonów z cyklu „Boczna antena" — pisze Bruno Winawer między innymi co następuje:

„Ciężkie brzemię zagadnień spadło w ostatnich latach na medycynę. Przedmiot jej badań — człowiek — był dotychczas mało dostępny i jakby źle dostosowany do studiów poważniejszych. Ale fizyka nowsza utorowała nieoczekiwanie świetną drogę, wskazała na pewne możliwości. Amerykańskie maszyny do rozbijania atomów — **cyklotrony** — produkują na poczekaniu znaczne ilości „syntetycznych" ciał radioaktywnych; prawie każdy z dawniej znanych pierwiastków ma już teraz swego „promiennego" brata. Można więc ze zwykłym fosforem wprowadzić do żywego organizmu — bez żadnej krzywdy dla pacjenta — **fosfór, chemicznie ten sam, ale radioaktywny i zbadać następnie sposobami doskonale opracowanymi przez fizyków, jak fosfor wędruje w ustroju, jak sie przedostaje do wewnętrznej miazgi zębowej i jak dociera później do zewnetrznego szkliwa...** Nowe, sztuczne pierwiastki radioaktywne odgrywają rolę sprytnych wywiadowców w chorym organiźmie...

... Takich mostów zwodzonych między fizyką i terapią powstało sporo. Jeden z biologów zastosował **czułe galwanometry, mierzy opór elektryczny i twierdzi, że krzywe tych oporów oddać mogą poważne usługi przy stawianiu diagnozy... — lekarz współczesny bada pacjenta jak inżynier prądnice na stacji doświadczalnej albo tak zdolny fizyk świecącą tajemniczo rurkę próżniową.** Czytamy dalej o nowych instrumentach mierniczych dla lekarzy... „Medycyna ma pełne ręce roboty"...

Przytaczamy z obszernego artykułu tylko ten urywek. Przytaczamy dla tego, że traf chce, iż **właśnie w Łodzi, jak się przez przypadek dowiedzieliśmy — istnieje jeden z owych najnowszych „mostów zwodzonych między terapią a fizyką", istnieje aparat, oparty również na działaniu czułych galwanometrów, które mierzą prądy, opory i reakcje organizmu ludzkiego i z tych cyfr pozwalają lekarzowi stawiać wnioski diagnostyczne.**

Dodajmy, że ten aparat jest w tej chwili jedyny w Europie, a drugi na świecie. Pierwszy aparat tego typu powstał w **Ameryce,** w klinice uniwersyteckiej w Chicago. Jest on dziełem „Ellis Research Laboratories" i zbudowany został przez znakomitego fizyka Ellisa przy współudziale profesora wydziału lekarskiego w Chicago — Browna. Drugi taki aparat jest **w Łodzi.** Trzeci, dopiero w konstrukcji, wykonywany jest w Chicago dla dr Mortona Whitby z Londynu.

Udało nam się zapoznać z działaniem tego aparatu i w przybliżeniu zaznajomić się z jego przynajmniej zasadą konstrukcyjną.

Każdy z nas to, między innymi, **układ elektryczny.** W układzie tym zachodzić mogą pewne, oczywista niesłychanie minimalne odchylenia od równowagi elektrycznej. W miejscach chorych, działających inaczej niż powinny, gdzie skupienie tkanek jest niewłaściwe, następuje **inny układ jonów i wówczas, gdyby istniał jakiś, odpowiednio włączony galwanometer, gdyby istniała jakaś odpowiednio zcechowana skala — odczytalibyśmy na niej — że tu i tu jest coś w organiźmie danego człowieka nienormalnego.** Oczywista, że galwanometr taki można skonstruować. Ale trzeba wiedzieć jak traktować na żywym człowieku dane, jakie ten galwanometr wskazuje. Trzeba całej aparatury, odpowiednio nastrojonej, która dane te będzie w właściwy sposób rejestrować.

Takim właśnie aparatem — takim czułym, ale już dostosowanym do potrzeb diagnosty instrumentem, jest ów produkt amerykański.

Rzecz ma wygląd **wąskiej, wysokiej szafki;** na jej ścianie lśnią przełączniki, gałki i okute wtyczki. Pacjent staje na **płycie metalowej, izolowanej od podłogi** — bierze w ręce elektrodę i **jego własny prąd pobudza strzałkę galwanometru, której odchylenia odczytujemy na oświetlonej skali.**

Pierwsza próba — to badanie ogólnego samopoczucia pacjenta. Lekarz odczuje t. zw. **wskaźnik „żywotności".** Specjalne tablice, opracowane z wielką dokładnością, owoc długotrwałych studiów klinicznych i prób z aparatem — mówią, jakie powinno być odchylenie strzałki w danym wieku pacjenta, w tych lub innych jego warunkach zdrowia, po takich lub innych przebytych chorobach. Choroby zakaźne, przebyte dawniej — odrazu znajdują wyraz w „notowaniach" aparatu.

Druga próba notuje **zdolność spalania pacjenta,** a więc tryb, w jakim odbywa się w jego organiźmie przemiana materii. I tutaj — **znów cyfry i tablice,** znów dane z praktyki — pouczają lekarza z jakiego typu pacjentem, z jakiego rodzaju schorzeniem ma do czynienia.

Wreszcie właściwość może najciekawsza aparatu: **zdolność lokalnego reagowania na chore miejsca,** czyli zdolność umiejscowienia zmian chorobowych. Wystarczy przyłożyć specjalną gałkę badawczą, sprzężoną z układem elektrycznym w to lub inne miejsce chore — obok oparzelizny na skórze, obok już dawno zabliźnionego wrzodu — by nastąpiła wydatna i zupełnie inna reakcja niż w miejscach zdrowych. Dzięki tej właściwości ma lekarz możność dotarcia i do organów wewnętrznych, gdyż dotknięcie na powierzchni ciała miejsca, odpowiadającego położeniu chorego organu wewnętrznego—**już powoduje znaczne odchylenia.** W ten sam sposób ma możność lekarz kontrolować postępy leczenia.

To jest właśnie ów most miedzy techniką a medycyną. Co dawniej lekarz czuł i ustalał talentem diagnostycznym — to dziś, oczywista, nie negując tego talentu — dopomaga mu ustalić — **maszyna.**

G.

Pierwszy strzał w wojnie światowej

oddał kapral armii austriackiej, Marcin Hegedues

„Jestem tym, który oddał pierwszy strzał armatni w czasie wojny światowej, w dniu 31 lipca 1914 roku, o godz. 2 nad ranem z Semlina na Belgrad. Ludzie, którzy zostali wskutek tego strzału ranni, proszeni są o skomunikowanie się ze mną. Pragnę uścisnąć im ręce i pomówić z nimi z okazji 24-ej rocznicy tego wydarzenia".

Takie ogłoszenie ukazało się w końcu lipca b. r. w wielu dziennikach jugosłowiańskich. Nadał je **Marcin Hegedues,** który obecnie pracuje jako statystyk w pewnej budapeszteńskiej firmie.

Był studentem medycyny, gdy ogłoszona została mobilizacja armii austro-węgierskiej i znajdował się między pierwszymi, którzy wysłani zostali na front. **28 lipca 1914 roku pułk jego przekroczył granicę i zajął bez boju małe miasteczko serbskie Semlin nad Sawą.** Na drugim brzegu rzeki leżał Belgrad. W ciągu pierwszych dwóch dni nic właściwie się nie działo. Drobne potyczki patroli serbskich i austro-węgierskich nie dawały większych efektów. **Dopiero w dniu 31 lipca pułk otrzymał rozkaz skierowania armat na Belgrad. Wydano rozkaz otwarcia ognia. Padł pierwszy strzał armatni. Wystrzelił kapral Martin Hegedues. Nastąpiła kilkunastominutowa cisza, po czym dopiero zaczęła się regularna kanonada. Był to pierwszy strzał. Tak rozpoczęła się wielka wojna.** (x)

Za stręczenie do nierządu

Ciupa skazana została na 3 lata więzienia

Przed sądem okręgowym w rozprawie przy drzwiach zamkniętych odpowiadała wczoraj 28-letnia Irena Ciupa, właścicielka, z komfortem urządzonego, domu schadzek przy ul. Gdańskiej 77-a.

Oskarżona nie utrzymywała kobiet, lecz posiadała **albumy z ich podobiznami**, a po dokonanym przez gościa wyborze — **zapraszała te panie do swego domu.**

Klienci rekrutowali sie z ludzi wolnych zawodów, przemysłowców i t. d.

Rozprawie przewodniczył sędzia Wiśniewski, oskarżał prok. Kopczyński.

Irena Ciupa skazana została na trzy lata więzienia z pozbawieniem praw na lat 5 i 200 zł. grzywny. (l)

Pod koła samochodu

Dwa wypadki przejechania

Wczoraj wieczorem miały miejsce w Łodzi dwa tragiczne wypadki przejechania.

Przy zbiegu ulic Żeromskiego i Bandurskiego samochód półciężarowy, należący do firmy Bracia Miller w Kaliszu (A 45-686) przejechał Stanisława Cieślaka, zamieszkałego przy ul. Kwiecistej 37-b. W ciężkim stanie odwiozło ofiarę wypadku pogotowie do szpitala. Szofer zbiegł. Poszukuje go policja.

* * *

Drugi wypadek miał miejsce na ulicy Piotrkowskiej, przed domem nr. 71. Szofer Alfred Bujan, z kolonii Gospodarz, prowadząc samochód prywatny, przejechał jakąś nieznaną kobietę. W stanie niemal beznadziejnym odwieziono ją do szpitala w Radogoszczu. Tożsamości ofiary wypadku nie zdołano narazie ustalić. Szofer został zatrzymany. (g)

Kronika radiowa

—o—

DZIŚ DWA KONCERTY ROZRYWKOWE Z ŁODZI.

W dniu dzisiejszym Rozgłośnia Łódzka nadaje dwa koncerty rozrywkowe. Pierwszy z nich nadany zostanie w zasięgu ogólnopolskim o godz. 16.00. W programie między innymi znajdują się dwie kompozycje Bacha a mianowicie: Uwertura p. t. „Hamlet" i romans „Przebudzenie wiosny". poza tym usłyszymy jeszcze gawota Mathe — Emila Waldteufla — „Powrót wiosny", intermezzo Siedego „Walc" oraz dwa kujawiaki Ślaskiego.

Zespołem dyryguje nowo pozyskany przez Rozgłośnię Łódzką Tomasz Kiesewetter.

We wtorek 13 b. m. o godzinie 22.10 Rozgłośnia Łódzka nada drugi skolei koncert rozrywkowy. w którym udział wezmą Ignacy Freund (baryton), Arno Knapp (fortepian), Antoni Makowski (gitara hawajska). W programie na szczególną uwagę zasługuje: Importu B-dur Schuberta, Al. Pędzimęża — Grajek (pieśń kompozytora łódzkiego), Boston „Erika" na gitarę hawajską.

AUDYCJA DLA SZKÓŁ Z ŁODZI.

Śliczne rumiane jabłuszka, które za smakiem spożywamy — to owoc ciągłych i niekończących się zabiegów człowieka dookoła sadu. Wiosną, latem, jesienią i zimą czuwa człowiek nad drzewami owocowymi, chroni je przed szkodnikami, suszą i zimnem. Jego więc zabiegom dnikami, suszą i zimnem. Jego więc zabiegom i pieczołowitej opiece nad sadem zawdzięczamy rumiane jabłuszka. Pragnąc młodzieży szkolnej zilustrować kłopoty i troski oraz radości związane z pracą w ogrodzie owocowym — Rozgłośnia Łódzka w dziale audycji szkolnych nada w dniu 14 września o godz. 11.00 słuchowisko Czesławy Rączaszkowej p. t. „Czerwone jabłuszka". Będzie to audycja słowno-muzyczna w opracowaniu muzycznym Karola Prosnaka i reżyserii dr. Jerzego Ronard-Bujańskiego.

SPRZEDAWCY GAZET NA F. O. N.

Zainicjowana przez sprzedawców gazet w Łodzi akcja zbiórki na FON trwa i przynosi pozytywne rezultaty. W okresie dwóch tygodni sprzedawcy gazet zdołali zebrać kwotę zł. 178. Razem więc do dnia dzisiejszego zgromadzono złotych 545, które przekazano K. K. O. m. Łodzi na konto nr. 16789.

Ostatnio po zł. 6 — złożyli pp.: — B. Mikulski, B. Studniarek, W. Aleksander, Ch. Tempelhof, Woźniak, Wartalski, W. Kłosowski, Fr. Pawlak, J. Kolanek, Jan Gawęda, Słomiany, Sztandarowa, W. Sabela, M. Wadziński, S. Kempa, H. Kut, St. Kośla, Epsztein, Wielgowolski, J. Więcek, Gercan, Lichtenfeld, Sz. Ryngard, H. Rubinsztein.

Fabryki prowincjonalne obniżają płace

Inspektorat pracy pociągnął do odpowiedzialności 40 przemysłowców.—Strajki w przemyśle dzianym

W ubiegłym tygodniu związki zawodowe zwróciły się do inspektoratu pracy ze skargą na praktyki przemysłu prowincjonalnego, zwłaszcza zarobkowego, który nie honoruje orzeczenia komisji rozjemczej. Związki podkreśliły, że mimo, iż orzeczenie obowiązuje przemysł włókienniczy w całej rozciągłości, i mimo, że firmy prowincjonalne korzystają z opustów, **fabryki zarobkowe w okręgu łódzkim obniżyły płace** w granicach **od 10 do 30 procent.**

W związku z tym inspektorat pracy zarządził lustrację wszystkich fabryk na prowincji. Skontrolowano fabryki w Bełchatowie, Zelowie, Łasku, Zduńskiej Woli i t. d. Okazało się, że **skargi robotników były uzasadnione.** Wobec powyższego inspektorzy pracy zaczęli sporządzać protokuły karne. Ogółem **pociągnięto dotąd do odpowiedzialności 40 przemysłowców prowincjonalnych.** W najbliższych dniach sprawy ich znajdą się na wokandzie referatu karnego.

Lustracje prowadzone będą obecnie w dalszym ciągu i obejmą wszystkie fabryki włókiennicze. **Najdrobniejsze nawet odstępstwo od obowiązującego orzeczenia będzie karane.**

* * *

Klasowy związek włókniarzy czyni przygotowania **do ogólnokrajowego zjazdu delegatów robotniczych,** który odbędzie się w Łodzi w przyszłym miesiącu. Przewidziany jest przyjazd **ponad 100 delegatów.** Przybędzie również na zjazd jako gość, przedstawiciel międzynarodówki włókienniczej w Londynie.

* * *

Strajk w szeregu fabryk zarobkowych przemysłu dzianego trwa. Jak wiadomo, wynikł on wskutek niezastosowania się właścicieli fabryk do układu zbiorowego. Wczoraj rozpoczęły się już pertaktacje pomiędzy właścicielami fabryk a nakładcami. Ponieważ istnieje możliwość osiągnięcia porozumienia i podwyższenia stawek za produkcję towarów — **zatarg będzie zlikwidowany w najkrótszym czasie.** (l)

Sfałszował podpis ojca

na wekslach, wystawionych krawcowi.—Lekkomyślny młodzieniec skazany na 7 mies. więzienia

Mordka Ickowicz, 19-letni młodzieniec, zjawił się u krawca wraz z dwoma kolegami i zamówił dla siebie i dla swych przyjaciół po dwa garniutry — razem 6 kompletów. Krawiec Hecht żądał weksli, ale z podpisem ojca Ickowicza, gdyż młody człowiek i za swych kolegów odpowiadał.

Lekkomyślny młodzieniec **zaopatrzył się w blankiety, złożył podpis ojca swoją ręką i weksle krawcowi wręczył.**

Gdy przyszedł ich termin płatności, okazało się, że **pan Ickowicz-senior nie jest wcale tak hojny i po dwa garnitury przyjaciołom swego syna ofiarowywać wcale nie ma zwyczaju.**

Wyszło wtedy na jaw fałszerstwo i młody Ickowicz został pociągnięty do odpowiedzialności karnej.

Rozprawie przewodniczył sędzia Merson, oskarżał prok. Bodziech.

Obrońca wywodził, że oskarżony, po ciężkim zapaleniu mózgu, nie zawsze odpowiada za swe czyny.

Młody i lekkomyślny człowiek skazany został na 7 miesięcy więzienia z zawieszeniem wykonania kary. (l)

Nowe kursy zakładania anten

powstają w różnych miastach Polski

W związku z rozporządzeniem pana premiera, gen. Sławoj-Składkowskiego, o zakładaniu anten zbiorowych organizowane są w różnych miastach Polski specjalne kursy, cieszące się wielką frekwencją. Obecnie kurs zakładania anten zorganizował Śląski Instytut Rzemieślniczo - Przemysłowy w Katowicach i przyjmuje już kandydatów. Podobne kursy odbędą się również w innych okolicach Śląska, kurs w Katowicach bowiem obsłuży zaledwie kandydatów z Czarnego Śląska i częściowo z Zagłębia. W sierpniu otwarto również tego rodzaju kurs przy rozgłośni radiowej w Poznaniu, który zgromadził dużą liczbę słuchaczy, ciesząc się wielkim uznaniem w kołach fachowców. Wszyscy uczestnicy kursu po ukończeniu go otrzymali dyplomy, upoważniające ich do zakładania przepisowych anten.

Nasz reporter zanotował...

W parku Poniatowskiego na jednej z ławek znaleziono wijącą się w bólach młodą kobietę. Lekarz pogotowia stwierdził zatrucie nieznaną trucizną i skierował desperatkę do szpitala w Radogoszczu. Władze bezpieczeństwa wdrożyły dochodzenie, celem ustalenia identyczności nieznajomej, przy której żadnych dokumentów osobistych nie znaleziono.

★

W lesie łagiewnickim został dotkliwie pokąsany przez psy 28-letni Antoni Murowański, zamieszkały przy ul. Sadowej 13. Poszczuty psami podczas zbierania grzybów — odniósł Murowański 8 ran szarpanych i po opatrzeniu przez lekarza pogotowia przewieziony do szpitala w Radogoszczu w stanie silnego osłabienia.

★

Na posesji przy ul. Towarowej 47 w czasie wyładowania belek żelaznych, uległ wypadkowi woźnica, 45-letni Czesław Stankiewicz, zam. przy ul. Brackiej 31, który przygnieciony belką, upadającą z wozu, doznał złamania prawej nogi oraz innych obrażeń ciała.

Rannego opatrzył wezwany lekarz pogotowia i przywiózł do szpitala.

★

W bójce sąsiedzkiej został pokłuty nożem 20-letni Stanisław Romański, zam. przy ul. Goplańskiej 8. Romański przewieziony został do szpitala w stanie ciężkim.

★

Na ul. Polnej 12 wynikła bójka między uczestnikami libacji w czasie której został pokłuty nożem 34-letni Franciszek Piotrowski (Polna 12) oraz 29-letni Hugo Jesse. Rannych opatrzył lekarz pogotowia.

★

Na ul. Płockiej 22 lokatorka tegoż domu 21-letnia Helena Kaczmarek, została w czasie bójki poraniona nożem i odniosła rany cięte głowy i twarzy.

★

Na ul. Krzywej 4 uległ wypadkowi motocyklista 43-letni fotograf Deoklecjan Małecki, zam. przy ul. Śląskiej 41.

Małecki w pełnym biegu zwalił się wraz z motocyklem, odnosząc ogólne ciężkie obrażenia ciała.

Rannego opatrzył lekarz pogotowia i przewiózł w stanie osłabionym do szpitala.

★

W mieszkaniu własnym przy ul. Centralnej 5 (Marysin) wskutek spożycia nadmiernej ilości wódki uległ zatruciu 37-letni Stefan Budziarek, który początkowo dostał ataku szału i począł demolować mieszkanie, a potem padł nieprzytomny.

Lekarz pogotowia po udzieleniu pomocy przewiózł zatrutego do szpitala.

★

Na ul. Dąbrowskiej najechany został przez wóz 7-letni Franciszek Puchalski, zam. przy ul. Myśliwskiej 42 i odniósł złamanie prawej nogi oraz obrażenia zewnętrzne ciała.

Rannego opatrzyło pogotowie i odwiozło do szpitala.

★

Na ul. Franciszkańskiej 27 nieznana kobieta pozostawiła troje dzieci (chłopców) w wieku 2, 3 i 5 lat. Dzieci umieszczono w przytułku parafii mariawickiej, mieszczącym się pod tymże adresem.

★

Z komórki na posesji przy ul. Żabiej 3 na szkodę Henryka Klingera, nieznani sprawcy skradli kilkadziesiąt sztuk gołębi wartości 100 zł.

Z komórki Józefy Borusławskiej przy Szosie Rokicińskiej 7 (Widzew) nieznani sprawcy skradli kury wartości 80 zł.

Antoni Korzyniowski (Miodowa 3) zameldował, że Mieczysław Pietruszyński zam. przy ul. Gnieźnieńskiej 4 skradł mu z kieszeni marynarki, wiszącej na ścianie, portmonetkę z 30 zł.

Z komórki Władysława Michalaka przy ul. Wysockiego 34 nieznani sprawcy skradli gołębie, palta stare i inne rzeczy wartości 70 zł.

Policja zarządziła dochodzenie.

TEATR — MUZYKA SZTUKA

TEATR POLSKI
(Cegielniana 27)

Dziś o godz. 8.30 wiecz. „Aszantka".

TEATR POPULARNY

Dziś o godz. 8.15 komedia muzyczna „Dama od Maksyma".

RADIO

PROGRAM ROZGŁOŚNI ŁÓDZKIEJ POLSGIEGO RADIA.

WTOREK, 13 września 1938 r.

6.15—6.20: Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze". 6.20—6.45: Muzyka (płyty). 6.45—7.00: Gimnastyka. 7.00—7.15: Dziennik poranny. 7.15—8.00: Muzyka poranna w wykonaniu Orkiestry Rozgłośni Wileńskiej pod dyr. Władysława Szczepańskiego (z Wilna). 8.00—8.10 Audycja dla szkół. 8.10—11.00 Przerwa. 11.00—11.15 Audycja dla szkół: „Rozbójnik naszych wód — szczupak" — pogadanka Eugeniusza Moszczyńskiego. 11.15—11.57 Marsze i piosenki żołnierskie (płyty) 11.57—12.03: Sygnał czasu z Warszawy i hejnał z Krakowa. 12.03—13.00: Audycja południowa. 13.00—13.45 Przerwa. 13.45—14.15 Utwory operowe niemieckich kompozytorów — płyty. 14.15—14.20 Łódzkie wiadomości giełdowe. 14.20—15.15 Muzyka obiadowa — płyty. 15.15—15.35 Na szerokim świecie — audycja dla dzieci starszych — w opracowaniu Kazimierza Plucińskiego (z Poznania). 15.35—15.45 Przegląd aktualności finansowo - gospodarczych. 15.45—16.00 Wiadomości gospodarcze.

16.00—16.40 Koncert rozrywkowy w wykonaniu Orkiestry pod dyr. Tomasza Kiesewettera. (z Łodzi na W. R. P.).

16.40—16.45 Pogadanka Konkursowa Polskiego Radia.

16.45—17.02 Od Tatr do stratosfery — opowiadanie Konstantego Jodko - Narkiewicza.

17.02—17.17 „Łódź na szlaku czarnomorskim" — pogadanka — wygłosi red. Mieczysław Kołtoński.

17.17—17.35 Muzyka taneczna — płyty.

17.35—17.50 Nowe wiersze Kazimierza Wierzyńskiego — recytacje.

17.50—17.55: Poradnik sportowy lokalny.

17.55—18.00: Odczytanie programu.

18.00—18.10 Życie mrowiska — pogadanka — pogadanka — wygł. Jarosław Urbański — (z Poznania).

18.10—18.45 Recital fortepianowy Mieczysława Münza (z Krakowa).

18.45—19.00 „W dniu imienin Madame Płachcina" — fragment z „Kollokacji" Józefa Korzeniowskiego (z Krakowa).

19.00—19.20 Duety operowe w wykonaniu Wandy Hendrich — sopran i Adama Ludwiga — baryton (z Wilna).

19.20—19.30: Pogadanka aktualna.

19.30—20.45 „Miła rodzinka" — koncert rozrywkowy. Wykonawcy: Mała Orkiestra Polskiego Radia pod dyr. Zdzisława Górzyńskiego z udziałem solistów.

W przerwie — „Chiński wazon" — anegdota w opracowaniu Antoniego Prosta.

20.45—20.55: Dziennik wieczorny.

20.55—21.00: Pogadanka aktualna.

21.00—21.10 Życie kulturalne.

21.10—21.55 „W 150 rocznicę odsłonięcia pomnika Jana III Sobieskiego w Łazienkach Królewskich w Warszawie (z Poznania).

21.55—22.05 Wiadomości sportowe.

22.05—22.10 Wiadomości sportowe lokalne.

22.10—23.00 Koncert rozrywkowy. Wykonawcy: Ignacy Freund — baryton, Antoni Makowski — gitara hawajska, Arno Knapp — fortep. i akomp. (z Łodzi).

23.00—23.05: Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego. Komunikat meteorologiczny.

AUDYCJE ZAGRANICZNE.

20.00 LONDYN REG. Koncert symfoniczny z Queen's Hallu.

20.?5 RADIO ROMANIA. Koncert symfoniczny. Dyr. Alessandresco.

20.30 WIEŻA EIFFLA. Koncert symfoniczny.

20.00 BRUKSELA FRANC. Koncert mozartowski.

21.00 MEDIOLAN. „Neron" — opera Arrigo Boito.

Dział oficjalny Ł.O.Z.P.N.

Komunikat № 10
Kapitana Związkowego z dnia 9 września 1938 r.

1) Na zawody Pabianice — Zgierz w dniu 18 września 1938 r. ustalam następujące składy drużyn:

Pabianice: Bąkowski KE. Kacalak (PTC) Bartoszek (Sokół), Hein (Burza), Krzymuski — (PTC), Rauchert Adolf (Burza), Bajer (Burza), Zawada (Sokół). Miatkowski (PTC), Szymański (PTC), Zerfass (Burza).

Rezerwa: Chwalewski (KE) i Rydzyński (Sokół). Kapitanem drużyny wyznaczam zawodnika Krzymuskiego.

Zgierz: Walczak (Sokół), Tuszyński (Sokół), Gałązka (Sokół), Wesołowski (Sokół), Pruchniewski (Boruta). Pietrzak (Sokół), Domański (Boruta), Bryszewski (Sokół), Wentel (Boruta), Mamiński R (Sokół).

Rezerwa: Dzierbicki i Marczak (Boruta).

Kapitanem drużyny wyznaczam zawodnika Mamińskiego.

Zawodnicy wyznaczeni do reprezentacji Pabianic zaopatrzeni w sprzęt sportowy za wyjątkiem koszulek, spodenek i getrów. które dostarczy TSKruschender, zgłoszą się na boisku Kruschender o godz. 10-ej rano i zameldują się kapitanowi związkowemu p. Otto.

Zawodnicy wyznaczeni do reprezentacji Zgierza, zaopatrzeni w sprzęt sportowy za wyjątkiem koszulek, spodenek i getrów. które dostarczy TG Sokół zastosują się do zarządzeń kierownika ekspedycji p. Wojdy z KS Boruta.

O niemożności wzięcia udziału gracza w zawodach, klub musi zawiadomić kapitana związkowego bezpośrednio, i w odpisie sekretariat Okręgu przynajmniej na dwa dni przed zawodami, przyczym do pisma muszą być dołączone dokumenty. usprawiedliwiające niemożność udziału graczy w grze.

Zaznacza się, że w razie niestawienia się zawodników, zastosowane zostaną sankcje w stosunku do zawodników i klubów.

Komunikat № 73
Wydziału Gier i Dyscypliny z dnia 9 września 1938 r.

1. Podaje się do wiadomości klubów dalszy ciąg rozgrywek o mistrzostwo klasy A na rok 1938/39:

Niedziela, dnia 25/9. 38.: boisko WKS godz. 11-ta WKS — KP Zjednoczone; boisko Wimy godz. 11-ta WIMA — ŁTSG; boisko Sokoła Pabianice godz. 11-ta Sokół (Pab.) — PTC; boisko Sokoła Pab. godz. 15.30 Burza — Sokół (Zgierz).

Niedziela, dnia 2/10. 38.: boisko WKS godz. 11-ta WKS — WIMA; boisko Kruschender godzina 11-ta PTC — ŁTSG; boisko Sokoła Zg. godz. 11.30 Sokół (Zgierz) — Sokół (Pabianice); boisko KP Zjednoczone godz. 11-ta KP Zjednoczone — SKS.

Niedziela, dnia 9/10. 38.: boisko WKS godz. 11-ta ŁTSG — Burza; boisko WIMY godz. 11 WIMA — KP Zjednoczone; boisko Kruschender godz. 11-ta PTC — Sokół (Zgierz).

Na dwie godziny przed zawodami pierwszych drużyn odbywają się zawody o mistrzostwo rezerw.

2. Poniżej podaje się do wiadomości klubów terminarz rozgrywek o mistrzostwo klasy B łódzkiej na rok 1938/39 (I runda):

Niedziela, dnia 2/10. 38.: boisko UT godz. 15.30 Hakoah — ŁKS; boisko Widzewa godz. 11-ta Widzew — Boruta; boisko TUR-u godz. 15.30 TUR—Bar-Kochba; boisko Sokoła (Łódź) godz. 15.30 Sokół (Łódź) — Sokół (Al.).

Niedziela, dnia 9/10. 38.: boisko ŁKS godz. 11-ta ŁKS — TUR; boisko UT godz. 15.30 Bar-Kochba — Hakoah; boisko Stadion w Zgierzu godz. 15.30 Boruta — Sokół (Łódź); boisko w Aleksandrowie godz. 15.30 Sokół (Al.) — Widzew.

Niedziela, dnia 16/10. 38.: boisko UT godz. 15.30 Hakoah — Sokół (Aleksandrów); boisko Widzewa godz. 11-ta Widzew — Bar-Kochba; boisko TUR-u godz. 15.30 TUR — Boruta; boisko Sokoła (Łódź) godz. 11-ta Sokół (Łódź) — ŁKS.

Na dwie godziny przed zawodami pierwszych drużyn odbywają się zawody o mistrzostwo rezerw za wyjątkiem drużyny KS Boruta II, która zaliczona jest do oddzielnej grupy.

Wieści sportowe

Mecz lekkoatletyczny z Węgrami
został odwołany

Polski Związek Lekkoatletyczny na poniedziałkowym posiedzeniu postanowił przełożyć międzypaństwowy mecz z Węgrami na rok przyszły. Przyczyną odwołania meczu była niemożliwość ustalenia pełnego składu polskiej reprezentacji wskutek niedyspozycji czołowych zawodników i niemożność zwolnienia się przez innych lekkoatletów z zajęć zawodowych.

Należy zaznaczyć, że Węgierski Związek Lekkoatletyczny, uwzględniając sytuację naszego związku, zgodził się na decyzję Polski.

Nie było wyścigu kolarskiego
o mistrzostwo Polski

Kraków, 12 września.

Przełożone na poniedziałek torowe zawody kolarskie długodystansowe o mistrzostwo Polski znowu nie doszły do skutku ze względu na fatalne warunki atmosferyczne. Wszyscy kolarze prowincjonalni opuścili już Kraków i zarząd okręgu będzie musiał zawody te urządzić w innym terminie, na razie jeszcze nieustalonym.

Reprezentacja Polski
na mecz piłkarski z Niemcami

Kraków, 12 września.

W poniedziałek kapitan związkowy Polskiego Związku Piłki Nożnej, p. Kałuża, ustalił następujący skład reprezentacji Polski na mecz z Niemcami:

Bramka — Madejski. Rezerwa — Mrugała.

Obrona — Szczepaniak, Gałecki. Rezerwa — Gemza.

Pomoc — Góra, Nytz, Dytko. Rezerwa — Piec II-gi.

Atak — Piec I-szy, Piontek, Peterek, Wilimowski, Wodarz. Rezerwa — Szerike.

Drugie zwycięstwo Jędrzejowskiej

Nowy Jork, 12 września.

W trzeciej rundzie gry pojedyńczej pań o mistrzostwo Stanów Zjednoczonych, Jędrzejowska łatwo pokonała Amerykankę Stanton 6:1, 6:2.

W dalszym ciągu rozgrywanych w Forest Hills pod Nowym Jorkiem międzynarodowych mistrzostw tenisowych Stanów Zjednoczonych padły wyniki:

W grze pojedyńczej panów Donald Budge pokonał Amerykanina Welby van Horn 6:3, 7:5, 9:7.

Hare (Anglia) — Farrell (Stany Zjedn.) 6:3, 6:2, 6:1.

Hopman (Australia) — Cooke (St. Zj.) 6:2, 4:6, 6:4, 10:8.

Kukuljevic (Jugosławia) — Gilespie (St. Zj.) 6:2, 6:2, 6:1.

Łódź—Poznań
W niedzielę mecz piłkarski w Łodzi

Na niedzielę, 18 b. m. przypada tak zwany „Dzień ŁZOPN." Z tego powodu mecze o mistrzostwo nie odbędą się, zaś dochód z imprez piłkarskich przeznaczony jest na rzecz Związku.

W ramach „Dnia ŁZOPN." w Łodzi odbędzie się na stadionie ŁKS-u o godz. 15.30 międzymiastowy mecz piłkarski Łódź—Poznań.

Drużyny wystąpią w następujących składach:

ŁÓDŹ: Andrzejewski (ŁKS), Kudelski (W.), Karasiak (ŁKS), Chojnacki, Pilc, Szulc (UT), Świętosławski (UT), Lewandowski (ŁKS), Goszczko (UT), Koczewski (ŁKS) i Królasik (UT).

POZNAŃ: Jankowiak (Warta), Olierzyński, Twórz (Warta), Lis, Danielak (Warta), Jakubowski (HCP), Szreier, Gendera, Szerike (Warta), Białas (KPW.), Markiewicz (Legia). Poznań wystąpi w niebieskich koszulkach i białych spodenkach.

Mecz zapowiada się b. ciekawie, gdyż składy drużyn są możliwie najsilniejsze.

Kto gra na meczu
Pabianice—Zgierz

W ramach „Dnia ŁZOPN." odbędzie się w niedzielę, 18 bm. na boisku KE. w Pabianicach o godz. 11-ej przed południem międzymiastowy mecz piłkarski Pabianice—Zgierz o puchar ufundowany przez zarząd ŁZOPN.

Reprezentacje poszczególnych miast zostały ustalone przez kpt. zw. następująco:

PABIANICE: Bąkowski (KE), Kacalak (PTC), Bartoszek (Sokół), Hein (Burza), Krzymuski (PTC), A. Rauchert (Burza), Bajer (Burza), Zawada (Sokół), Miastkowski (PTC), Szymański (PTC) i Cerfas (Burza). Rezerwa: Chwalewski i Rydzyński (Sokół). ZGIERZ: Walczak (Sokół), Tuszyński, Gałązka (Sokół), Wesołowski (Sokół), Próchniewski (Boruta), Pietrzak Sokół), Domański (Boruta), Grysiewski (Sokół), Wentel (Boruta), Lebrach (Boruta), R. Mamiński (Sokół); rezerwowi: Giernicki i Marczak (Boruta).

Piłkarze Warszawianki w Łodzi

W najbliższą niedzielę, 18 bm. odbędzie się w ramach imprez jubileuszowych KPZjednoczone na nowym boisku klubowym przy rogu ulicy Emilii i Kilińskiego o godz. 11-ej przed poł. towarzyski mecz piłkarski: KPZjednoczone—Warszawianka. Warszawianka zapowiedziała przysłanie swej ligowej drużyny.

Wyniki zawodów
boksersko-zapaśniczych w Helenowie

W niedzielę odbyły się na boisku sportowym w Helenowie, w ramach zakończenia „Tygodnia Przeciwpożarowego" propagandowe walki bokserskie i zapaśnicze w stylu wolno-amerykańskim.

W walkach bokserskich w wadze muszej Stasiak (IKP.) pokonał na punkty Kamińskiego (Geyer), w wadze piórkowej Dolata (G.) pokonał na punkty Kaczmarka (Sok.), w wadze półśredniej Pietraszewski (Sok.) wypunktował Langego (G.) i w wadze średniej Niewadził (Sok.) zremisował po ładnej walce ze znajdującym się w dobrej formie Szczapińskim (Zjedn.). Wyniki walk wolno-amerykańskich były następujące: w wadze piórkowej Pawlicki (IKP.) pokonał na punkty Barylaka (IKP), w wadze lekkiej Ignaszewski (Zjedn.) pokonał na punkty Andrzejewskiego (Zj.), w wadze półśredniej Kauc (IKP.) po b. ładnej walce pokonał na punkty swego kolegę klubowego Ptasińskiego i w wadze ciężkiej Jakubowski (IKP.) pokonał w 2 min. 40 sek. przez złamanie mostu Markiewicza (Zjedn.)

Mecze bokserskie
o mistrzostwo klasy A

W najbliższą niedzielę odbędą się w Łodzi trzy dalsze mecze bokserskie o mistrzostwo klasy A. Mistrz okręgu Geyer rozegra o godz. 12-ej w południe w sali Filharmonii mecz z Hakoahem, Wima walczyć będzie z pabianickim Kruszeenderem i KPZjednoczone z IKP.

Zgon zasłużonego urzędnika skarbowego

Warszawa, 12 września.

W Warszawie zmarł wieloletni naczelnik 30 Urzędu Skarbowego ś. p. Józef Czernikiewicz.

W dniu dzisiejszym odbył się pogrzeb. Szczególną uwagę zwrócił liczny udział ludności żydowskiej w orszaku pogrzebowym. Na grobie złożono wieńce również w imieniu płatników-Żydów.

Ś. p. Czernikiewicz znany był ze swego sprawiedliwego i szlachetnego stosunku względem wszystkich płatników, stosując kroki egzekucyjne jedynie tylko w wyjątkowych wypadkach.

Rok więzienia za napady na policjantki

Warszawa, 12 września.

W dniu dzisiejszym sąd okręgowy ogłosił wyrok w sprawie 28-letniego Walentego Stosia, poprzednio karanego już za różne przestępstwa, który bez najmniejszego po temu powodu napadał na policjantki.

Stos tłumaczył się, iż na widok kobiet w mundurze policyjnym popadał w niepohamowaną złość. Sąd skazał go na rok i 3 miesiące więzienia, podkreślając w motywach wyroku wyjątkową zuchwałość oskarżonego oraz dotychczasową jego karalność.

Nowa lista
pozbawionych obywatelstwa Rzeszy

Berlin, 12 września.

(PAT) „Reichsanzeiger" z dnia 12 b. m. przynosi nową listę osób pozbawionych obywatelstwa Rzeszy. Na liście tej widnieją 104 nazwiska. Poza tym ten sam numer „Reichsanzeigera" przynosi 4 nazwiska osób, których majątki zostały skonfiskowane na rzecz państwa, przy czym osoby te już poprzednio były pozbawione obywatelstwa niemieckiego.

Czołowi lekkoatleci
łódzcy na starcie

W ramach jubileuszu KPZjednoczone odbędą się w niedzielę, 18 b. m. na nowym stadionie sportowym klubu zawody lekkoatletyczne przy udziale najlepszych lekkoatletów okręgu z Kurpesą, Mozelewskim, Krügerem, Bobińskim, Anikiejewem i in.

— Mecz zapaśniczy Zjednoczone—KE., który miał się odbyć w ramach jubileuszu KPZjednoczone ub. soboty, został przełożony na sobotę, 17 bm. Mecz ten odbędzie się o godz. 18-ej w parku KPZjednoczone przy ul. Przędzalnianej 68 i zostanie poprzedzony przedmeczem juniorów IKP.—Zjednoczone.

Sprawa o przemyt sacharyny
Lippert, z braku dowodów został uniewinniony

Jak donosiliśmy, w dniu 6 b. m. przed sądem okręgowym odpowiadał Artur Lippert, oskarżony o prowadzenie na szeroką skalę i w sposób doskonale zakonspirowany, przemytu z Niemiec i to na większą skalę.

Lippert został zatrzymany w tym samym pociągu, w którym znaleziono w skrytce w jednym z wagonów 20 kg. sacharyny pochodzenia niemieckiego, nie oclonej.

Przy oskarżonym znaleziono między innymi klucz, pasujący do skrytki.

Sprawa w pierwszym terminie została odroczona na wniosek obrony, która wnosiła o powołanie w charakterze świadków dodatkowych dwóch kolejarzy, obecnych podczas rewizji.

Wczoraj zeznawali obaj kolejarze. Poszlaki aktu oskarżenia nie ostały się w świetle przewodu sądowego i nie okazały się dostateczne dla wyroku skazującego.

Lippert z braku dowodów winy został uniewinniony. (i)

Proces o nielegalne przechowywanie broni
w lokalu redakcji pisma „Falanga"

Warszawa, 12 września.

Dnia 22 b. m. odbędzie się w Warszawie w sądzie okręgowym proces o nielegalne przechowywanie broni i amunicji w lokalu redakcyjnym czasopisma „Falanga" wydawanego przez ugrupowanie ONR.

Sprawa ta wynikła na tle rewizji, które przeprowadzono w maju r. b. wśród działaczów „Falangi" i w redakcji czasopisma.

W czasie rewizji znaleziono w redakcji „Falangi" kilka rewolwerów i zapasy nabojów. Do odpowiedzialności karnej pociągnięty został kierownik redakcji, który już w swoim czasie oskarżony był w procesie z art. 165 K. K.

Kurier Handlowo-Przemysłowy

„REPUBLIKA" z dnia 13 września 1938 r.

Postulaty „Polski Gospodarczej"

Nakładem „Polski Gospodarczej" ukazała się broszurka Janusza Rakowskiego pod tyt. „Drogi dalszego rozwoju gospodarczego Polski".

Uważając, że postęp gospodarczy kraju zawisł od jasnego skrystalizowania programu „długofalowego", podaje autor wytyczne takiego programu, będące zresztą w wielu punktach zreasumowaniem tez oficjalnie głoszonych.

Na pierwszym miejscu stawia autor **uprzemysłowienie i urbanizację.** Wychodzi on ze słusznego założenia, że doświadczenie przekonywa, iż **kraje surowcowo-rolnicze** stoją z reguły na **szarym końcu** organizmów gospodarczych, że zmiana struktury kraju jest konieczna także ze względów geo-politycznych. Idealnym wydaje się **„parytet" stosunku ludności miejskiej do wiejskiej 1:1** miast obecnego 1:3. Obok tego postulatu — wysunięty jest postulat **przebudowy ustroju rolnego.**

Postulatem dalszym jest praktykowanie **„autarkii oświeconej".** Nie wiele **zdaje się** odbiegniemy od prawdziwej **myśli autora, streszczając ten postulat** w ten sposób, iż chodzi o **autarkię defenzywną,** stosowaną w tych rozmiarach, w jakich je dyktuje konieczność, wywołana układem naszych stosunków w gospodarstwie międzynarodowym, nie zaś o autarkię doktrynalną.

Postulat kolejny oznacza wzmocnienie **dyspozycji polskiej** w naszym życiu gospodarczym. Rozumie przez to autor nie eliminację kapitału zagranicznego z przedsiębiorstw pracujących w Polsce, lecz wzmacnianie dyspozycji polskiej tam, gdzie to jest konieczne z punktu widzenia polskiej racji gospodarczej. W tym związku poruszony jest **problem kapitału żydowskiego,** który to problem autor zaleca rozwiązywać bez gorącego czy demagogicznego traktowania: przyjmując za podstawę rozwiązań **emigrację,** zaleca takie formy, w których Żydzi przez współpracę nad pozyskaniem w tym celu **kapitałów zagranicznych** i rozszerzeniem eksportu umożliwiliby przejmowanie poszczególnych przedsiębiorstw przez **ręce polskie.**

Wieńczy ten program postulat gospodarczy zapewnienia **rentowności inicjatywie prywatnej** oraz postulat pozagospodarczy stworzenia stosownego **klimatu moralnego i politycznego** dla pracy gospodarczej.

Duża część wyłuszczonych postulatów stanowi rekapitulację niemal już jednomyślnej opinii zorientowanych kół społeczeństwa: tyczy to zwłaszcza postulatu urbanizacji i uprzemysłowienia. W tym związku jednak wypada podnieść zastrzeżenia co do ujęcia problemu kapitałowego. Nikt inny jak profesor **Roman Rybarski** w pracy ogłoszonej przed dwoma laty („Kapitalizacja w Polsce") stwierdza znaczny **niedobór w kapitalizacji pieniężnej i rzeczowej** — niedobór dotkliwy w uwzględnieniu silnego przyrostu naturalnego; dla wyrównania tego przyrostu trzeba wg Rybarskiego rocznego przyrostu netto kapitału na około trzech ćwierci miliarda złotych; jest to cyfra, za którą szara rzeczywistość pozostaje daleko w tyle. W takich warunkach, gdy nie tylko chodzi o utrzymanie status quo, ale jeszcze pragnie się urbanizacji i uprzemysłowienia — t. j. procesów wymagających ogromnego nakładu kapitałowego — postulaty eksperymentów w dziedzinie kapitału wydać się muszą sprzeczności w założeniach.

n.

Wydawnictwo „REPUBLIKA"
Sp. z ogr. odp.
Administracja w Warszawie
ul. Wierzbowa 11, tel. 310-18

Nastroje na giełdach świata

Norymberga i sytuacja w Sudetach wywołały zainteresowanie, ale nigdzie nie było zamieszania. — Zniżka kursów w Nowym Jorku

Giełdy światowe wykazywały w tygodniu ubiegłym dużą rezerwę. Przyczyniły się do tego: „Parteitag" w Norymberdze i niewyjaśniona sprawa Sudetów. Pomimo dużego naprężenia politycznego **nie odczuwano jednak na rynkach światowych nastrojów panicznych.** Kursy akcyj i papierów procentowych były wprawdzie słabsze, ale nigdzie nie dał się zauważyć zbyt silny spadek notowań.

GIEŁDA NOWOJORSKA rozpoczęła tydzień ogólną zniżką kursów, do czego przyczyniły się nie tylko niepomyślne wiadomości z Europy, ale także **znaczny spadek zatrudnienia w przemyśle stalowym.** Nastrój zniżkowy utrzymał się z niewielkimi zmianami przez cały prawie tydzień. Pożyczki polskie na giełdzie nowojorskiej miały usposobienie niejednolite. W dniu 9 b. m. notowano (w nawiasach cyfry z 2 b. m.): 8-proc. Poż. Dillona 33.00 (35.00), 7-procentowa Poż. Stabilizacyjna 50.37 i pół (52.00), 6-pr. Poż. Dolarowa 46.00 (43.00) 7-proc. Poż. m. Warszawy 30.50 (30.50), 7-proc. Poż. Śląska 32.00 (30.00).

Obroty na **GIEŁDZIE LONDYŃSKIEJ** znacznie się skurczyły. Zarówno spekulacja, jak i publiczność wstrzymywała się od zawierania tranzakcyj, czekając na wyjaśnienie sytuacji w Europie środkowej. **Kursy przeważnie zniżkowały,** przy czym szczególnie silnie obniżyły się papiery anglo - amerykańskie, w związku **z baissą na Wall Street,** a dalej akcje naftowe z akcjami koncernu Shella na czele, akcje południowo i zachodnio-afrykańskich kopalń złota i pożyczki czesko-słowackie, niemieckie i chińskie. Mocną tendencję wykazywały jedynie prawie przez cały tydzień **brytyjskie papiery państwowe,** akcje kauczukowe i kolejowe.

Na **GIEŁDZIE PARYSKIEJ** zaznaczyła się początkowo tendencja słaba, zarówno dla rent jak i dla akcyj. We wtorek nastrój był nieco lepszy, ale **już w środę, w związku ze spadkiem kursów na giełdzie nowojorskiej, nastąpiła zniżka, która dotknęła najbardziej papierów międzynarodowych, akcyj bankowych** i naftowych. Przejściowo tylko pod koniec zebrania środowego i na początku zebrania czwartkowego większość notowań podniosła się, ale już następny dzień, wskutek niepewnej sytuacji politycznej, przyniósł ponowną zniżkę kursów.

Tranzakcje na **GIEŁDZIE AMSTERDAMSKIEJ** rozwijały się leniwie. Przyczyniły się do tego zarówno wypadki polityczne, jak i zniżka na Wall Street. Najbardziej ucierpiały holenderskie akcje przemysłowe i papiery amerykańskie. Zniżkowały również, ale w mniejszym stopniu, akcje cukrowe, tytoniowe i kauczukowe. Również **GIEŁDA BRUKSELSKA** miała usposobienie słabe. Obroty były bardzo małe, spadły zarówno kursy akcyj, jak i papierów procentowych.

NA **GIEŁDZIE BERLIŃSKIEJ** dała się zauważyć duża podaż akcyj i rent. Publiczność prawie zupełnie w grze giełdowej udziału nie brała, wskutek czego obroty znacznie zmalały.

GIEŁDA PRASKA miała początkowo usposobienie słabe, **w środku tygodnia** jednak, wskutek korzystniejszej oceny sytuacji politycznej ze strony sfer giełdowych, kursy uległy wzmocnieniu. Od czwartku zaznaczyło się znowu osłabienie tendencji, większość papierów wykazała spadek notowań, a obroty wydatnie się zmniejszyły.

Obroty na **WARSZAWSKIEJ GIEŁDZIE** akcyj i papierów procentowych utrzymały się na ogół w granicach poprzedniego tygodnia. Notowano (pierwsza cyfra z 3, druga z 10-go września r. b.): akcje: Bank Polski 122.50—125.00, Bank Zachodni 38.00—38.00, Warszawskie Tow. Kopalń Węgla 35.00—35.75, Warszawskie Tow. Fabryk Cukru 38.25—38.00, Lilpop 87.00—83.00, Modrzejów 17.50—17.25, Ostrowiec 64.25—63.00, Starachowice 43.25—43.75, Żyrardów 60.50—60.00; papiery procentowe: 3-pr. Prem. Poż. Inwestycyjna 86.50—84.75, serie tej pożyczki 96.63—94.00, 3-proc. Inwestycyjna II em. 85.88—88.75, 4-pr. Prem. Poż. Dolarowa 42.25—42.00, 4-pr. Poż. Konsolidacyjna 67.25—66.75, 4 i pół proc. Wewnętrzna Poż. Państw. 66.75—66.30, 4 i pół proc. L. Z. Ziemskie 65.00—64.88, 5-pr. L. Z. m. Warszawy 78.88—77.25.

Kursy ważniejszych dewiz zagranicznych kształtowały się następująco (pierwsza cyfra z 2, druga z 9 września r. b.): Amsterdam 288.85—287.60, Bruksela 89.70—89.70, Helsinki 11.32, Kopenhaga 115.00—115.00, Londyn 25.75—25.63, Nowy Jork 5.30¾—5.31⅜, Nowy Jork (kabel) 5.31—5.31½, Oslo 129.40—128.75, Paryż 14.15—14.40, Praga 18.33—18.35, Sztokholm 132.70—132.30, Zurych 121.05—120.40.

Wymiana handlowa z Hiszpanią

Rząd gen. Franco zabronił przekazywania zagranicę należności

W prasie ukazały się wiadomości, jakoby państwa, które nawiązały kontakt z rządem gen. Franco mogły odmrozić należności powstałe przed 18 lipca 1936 r. Jak nas informują **rząd gen. Franco zabronił przekazywania firmom zagranicznym wszystkich należności z tytułu dostaw,** powstałych przed 18 lipca r. 1936. Decyzje co do likwidacji tych należności nastąpią dopiero po zakończeniu wojny, a wiadomości o możliwości odmrożenia zablokowanych należności po nawiązaniu stosunków przez poszczególne kraje z rządem gen. Franco **nie odpowiadają prawdzie.** Świadczy o tym fakt, że restrykcje te obejmują również należności obywateli Niemiec, Italii i Japonii t. j. krajów, które uznały de jure generała Franco.

Zaznaczyć należy, że rząd generała Franco zezwala na import jedynie artykułów niezbędnych i przywóz ich zezwalany jest wyjątkowo od wypadku do wypadku, **na zasdzie kompensacji za towary hiszpańskie, które rząd sam wybiera.**

Ministerstwo handlu udziela zezwoleń kompensacyjnych również jedynie od wypadku do wypadku, a wybór objektu kompensacji podlega każdorazowo zatwierdzeniu. W praktyce sytuacja wygląda tak, że jeżeli chodzi o artykuł nie posiadający charakteru pierwszej potrzeby, do obrotu kompensacyjnego dopuszczony zostaje **tylko taki artykuł eksportu hiszpańskiego, który nie jest sprzedawany za dewizy zagranice lub przy pomocy którego nie może być skompensowana żadna dostawa materiału wojennego.**

Najłatwiej kompensacje odbywają się z hiszpańskim korkiem, skórami, kiszkami, olejem, winami, suszonymi owocami, konserwami rybnymi i papryką.

Nowe przepisy o paczkach pocztowych

wchodzą w życie dn. 1. października

W Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Poczt i Telegrafów (Nr. 15/1938) ogłoszono nowe przepisy o paczkach pocztowych w obrocie krajowym. W myśl przepisów tych, które wchodzą w życie 1. X. 1938 r..

a) Adres pomocniczy do paczki t. j. formularz urzędowy (cena 3 gr.) jest potrzebny tylko do paczki obciążonej pobraniem, bez względu na kwotę pobrania oraz do paczki z podaną wartością ponad 200 zł. Wszystkie inne paczki należy nadawać na pocztę bez adresu pomocniczego (dotychczas do każdej paczki musiał być dołączony adres pomocniczy).

b) Paczka lub list mogą być obciążone pobraniem do wysokości 10.000 zł. (dotychczas tylko 5.000 zł.).

c) Paczka może być adresowana na okaziciela jej dowodu nadania, jednak wtedy musi w swoim adresie mieścić — oprócz nazwy ostatniej poczty — także wskazówkę „poste-restante" na okaziciela, zamiast imienia, nazwiska i miejsca zamieszkania osoby, adresata; opłata dodatkowa za taką paczkę wynosi 50 groszy (opłata za „poste-restante"). Dostarczenie dowodu nadania paczki osobie uprawnionej do odbioru paczki jest rzeczą nadawcy. Odbiorca kwituje odbiór paczki na okazanym przez niego dowodzie nadania (jest to nowy rodzaj świadczenia poczty).

d) Nadawca, wysyłający przynajmniej 20 paczek tygodniowo za pomocą pocztowej książki nadawczej, może — po zarejestrowaniu się w miejscowym urzędzie pocztowym — przerzucać na adresata obowiązek uiszczenia opłaty za przewóz paczki i opłat dodatkowych. Opłaty te pobiera poczta od adresata według normalnych stawek taryfowych. W razie odmowy uiszczenia opłaty poczta uważa paczkę za niedoręczalną i zwraca ją nadawcy, który pod rygorem przymusu w postępowaniu administracyjnym obowiązany jest uiścić opłatę pocztową, ciążącą na paczce.

e) Nadawca, wysyłający tygodniowo przeciętnie 50 paczek z podaną wartością ponad 10.000 zł., może uzyskać w Min. Poczt i Telegrafów prawo kredytu na opłaty pocztowe to zn. że uiszczać je będzie mógł jeden raz w miesiącu z dołu.

f) Nadawca może z góry opłacić należność poczty za doręczenie paczki; winien wtedy napisać w adresie paczki „Doręczenie opłacono".

Goście z Egiptu

zwiedzali fabryki łódzkie

W dniu wczorajszym przybyła do Łodzi egipska delegacja parlamentarzystów-ekonomistów, która brała udział w obradach kongresu Międzyparlamentarnej Konferencji Ekonomicznej w Warszawie.

Delegacja ta z p. **Kamel Paszą** na czele w towarzystwie 3-ch członków Polsko - Egipskiej Izby Handlowej w Warszawie, zwiedziła w dniu wczorajszym między innymi Zjednoczone Zakłady K. Scheiblera i L. Grohmana, oprowadzana przez prezesa dra **F. Maciszewskiego i wiceprezesa Herbsta.** (u)

Za niewykupienie

świadectwa przemysłowego

Sąd Najwyższy w wyroku Izby Karnej z 21 marca 1938 roku (2 K. 1919/37) orzekł, że odpowiedzialność z artykułu 178 ordynacji podatkowej, jako odpowiedzialność karna, powoduje, że ponosi ją każdy ze spólników za własną winę, polegającą na świadomym prowadzeniu przedsiębiorstwa bez właściwego świadectwa przemysłowego. Natomiast okoliczność, że kara ma za podstawę cenę świadectwa przemysłowego, nie zmienia postaci rzeczy, tkwiącej w istocie każdego charakteru czynu.

ANGLIA NAJWIĘKSZYM ODBIORCĄ ZAPAŁEK CZESKICH.

W pierwszych siedmiu miesiącach r. b. wywieziono z Czechosłowacji 4.790 kwintali zapałek na sumę 2 miliony koron czeskich, gdy w całym roku 1937 eksport wynosił 12.654 q. za 5.46 milionów, a w r. 1936 — 11.470 q. na 5 milionów koron czeskich. Głównym odbiorcą zapałek była Wielka Brytania. Drugie miejsce wśród odbiorców zajmuje Egipt.

Giełda pieniężna

Na dzisiejszym zebraniu giełdy walutowo-dewizowej w Warszawie tendencja dla dewiz była przeważnie słaba, przy obrotach małych. Notowano: Amsterdam 286.70, Bruksela 89.75, Londyn 25.58, Nowy Jork 5.31.63, Nowy Jork kabel 5.31.88, Oslo 128.40, Paryż 14.36, Praga 18.31, Sztokholm 131.95, Zurych 120.15. Bank Polski płacił za dolary amerykańskie 5.28, dolary kanadyjskie 5.27.50, floreny holenderskie 285.75, franki francuskie 14.30, szwajcarskie 119.65, belgi belgijskie 89.50, funty angielskie 25.19, palestyńskie 24.70, guldeny gdańskie 99.75, korony czeskie odcinki do 20 koron 13.80, korony duńskie 113.60, korony norweskie 127.75, korony szwedzkie 131.30, liry włoskie odcinki do 50 lirów 19.50, marki fińskie 11.15, marki niemieckie srebrne 84. 1 gram czystego złota na dzień 12 września r. b. wynosił 5.92.44.

PAPIERY PROCENTOWE. Dla papierów procentowych tendencja była nieco słabsza, przy obrotach na ogół małych. Notowano: 3-proc. inwestycyjna I emisji 84.75—84.50, seria 93.50, II emisja 85.50, 4-proc. dolarowa 42.25—42, 4 i pół proc. wewnętrzna 66, 4-proc. konsolidacyjna 66.50—66.75—66.50, 4 i pół ziemskie 65—64.75, 5-proc. Warszawy z 1933 roku 75—74.50, odcinki po 1000 zł. 75.25, 8-proc. pożyczka szkolna m. Warszawy 79.50.

AKCJE. Na rynku akcyjnym tendencja była utrzyman, przy większych obrotach akcjami metalurgicznymi. Notowano: Bank Polski 125, Węgiel 25.88—36, Cukier 38, Starachowice 43.75—43.50, Żyrardów 60, Ostrowiec 63, Lilpopy 83.50—83.75—83.25, Modrzejów 17.50, Haberbusch 53.75.

W obrotach prywatnych: 3-proc. renta ziemska odcinki po 1000 zł. 52.25—51.75, odcinki po 500 zł. 57, odcinki po 100 zł. 84, Rudzki 11.30, 5-proc. Łodzi z 1933 roku 66.38.

Z ŁÓDZKIEJ GIEŁDY ZBOŻOWEJ.

Na łódzkim rynku zbożowym notowano: żyto 15.75—16.00, pszenica 21.75—22.25, pszenica zierana 21.50—21.75, mąka pszenna I gat. 41.50—42.50, mąka pszenna 50 proc. 38.00—29.00, mąka pszenna 65 proc. 36.50—37.50, mąka pszenna II gat. 65 proc. 33.50—34.50, mąka razowa 28.00—29.00, mąka pszenna pastewna 14.50—16.50, mąża żytnia 65 proc. 27.50—28.50, mąka żytnia razowa 22.00—23.00. Reszta notowań bez zmiany. Tendencja spokojna, Ogólny obórt 899 ton.

Z GIEŁDY ŁÓDZKIEJ.

Na wczorajszym zebraniu giełdowym w Łodzi notowano: — Dolarówa 42.50—42.00, Inwestycyjna 1 em. 85.50—84.75, Inwestycyjna 2 em. — 86.00—85.50, Konsolidacyjna 66.50—66.25, Wewnętrzna 66.75—66.25, Bank Polski 125.00—124.00. Sytuacja wyczekująca.

Kursy porównawcze walorów

Warszawa, 12 września.

Nazwa papieru	Dziś	Onegdaj	Przed mies.	Przed rokiem
3% Inw. I. em.	84.50	84.75	83.25	67.—
4½% Wewn.	66.—	66.38	67.38	55.75
5% Konwers.	—.—	—.—	69.50	57.38
Dolarówka	42.—	42.—	42.75	38.—
4½ L. Ziem.	64.75	64.88	65.—	56.—
5% L. Warsz. 1933	74.50	74.63	74.—	62.38
5% L. Łódz. 1933	—.—	—.—	67.50	55.50
Bank Polski	125.—	125.—	125.—	105.75
Lilpop	83.25	83.—	93.—	52.25
Żyrardów	60.—	60.—	62.50	50.—

NOTOWANIA BAWEŁNY

Nowy Jork. Loco 8.01, wrzesień 7.86, październik 7.90, listopad 7.91, grudzień 7.93, styczeń 7.90, luty 7.89, marzec 7.88, kwiecień 7.85, maj 7.84, czerwiec 7.83, lipiec 7.83, sierpień —.

Nowy Orlean. Loco 7.98, październik 8.03, grudzień 8.03, styczeń 8.02, marzec 7.98, maj 7.95, lipiec 7.93, październik 7.86.

Liverpool. Loco 4.75, „giza" 7.42, wrzesień 4.56 — 6169, października 4.59 — 6.69, listopad 4.62 — 6.69, grudzień 4.64, styczeń 4.67, „giza" 6.93, luty 4.68, marzec 4.70, „giza" 7.01, kwiecień 4.71, maj 4.72, „giza" 7.01, czerwiec 4.72, lipiec 4.73, sierpień 4.72, wrzesień 4.72, październik 4.71.

Egipska Sakell. Loco 7.77. **Upper.** Loco 6.11, wrzesień 6.00, październik 5.97, listopad 5.95, styczeń 5.93, marzec 5.94, maj 5.95, lipiec 5.97.

Brema. Loco 9.76, październik 9.19, grudzień 9.48, styczeń 9.55, marzec 9.70, maj 9.80, lipiec 9.86.

Wieści gospodarcze

SPADEK ZATRUDNIENIA W AMERYKAŃSKIM PRZEMYŚLE STALOWYM.

Amerykański Instytut Żelaza i Stali szacuje stan zatrudnienia w amerykańskim przemyśle stalowym za ubiegły tydzień na 39,9 procent zdolności wytwórczej zakładów, wobec 44 proc. w tygodniu poprzednim i 71,6 proc. w analogicznym okresie poprzedniego roku. Spadek stanu zatrudnienia tłumaczy się po części „świętem pracy", które przypadło w ubiegłym tygodniu.

ZBIORY BAWEŁNY W STANACH ZJEDNOCZ.

Zbiory bawełny w Stanach Zjednoczonych A. P. w r. 1938-1939 szacowane są na 11.827.000 bel, gdy na początku sierpnia szacowano je na 11.275.000 bel. Departament rolnictwa Stanów Zjednoczonych szacuje je obecnie jeszcze wyżej gdyż na 11.988.000 bel. Departament oblicza zbiory bawełny w r. 1937-38 ostatecznie na 18.946.000 bel

Widzimy z powyższego, że zbiory w kampanii 1938-1939 będą znacznie niższe, niż w kampanii bieżącej.

REKORDOWE ZBIORY PSZENICY W RUMUNII.

Według ostatecznych obliczeń tegoroczne zbiory pszenicy w Rumunii wynoszą 495.000 wagonów, gdy w r. 1932 wynosiły tylko 263.000 wagonów, a w r. 1934 — 270.000 wagonów. Gdy w latach 1932 do 1934 zbiory były najsłabsze, to w latach następnych stale wzrastały i w roku bieżącym osiągnęły cyfrę rekordową. Zbiory tegoroczne przekraczają zeszłoroczne o 145.000 wagonów.

Wartość zbiorów w roku bieżącym oceniana jest na okrągło 20 miliardów lei, gdy w r. 1932 wynosiła tylko 6.6 miliarda lei.

Witold Conti
ofiarą wypadku samochodowego

Warszawa, 12 września

Znany artysta filmowy. Witold Conti uległ ubiegłej nocy wypadkowi samochodowemu, który na szczęście nie był poważny.

W chwili, gdy Conti wracał autem w towarzystwie żony około godz. 2-ej w nocy Al. Jerozolimskimi, nadjechała w pobliżu Marszałkowskiej w szybkim pędzie taksówka, która wjechała na samochód artysty.

Conti okazał na szczęście tyle przytomności umysłu, że zdołał w ostatniej niemal sekundzie skręcić gwałtownie w bok, dzięki czemu obeszło się bez ofiar w ludziach.

DOŻYNKI ZW. MŁODEJ WSI W PABIANICACH.

W niedzielę dnia 11 września na boisku sportowym „Kruszeender" w Pabianicach odbyły się doroczne dożynki zorganizowane przez Związek Młodej Wsi w pow. łaskim. W dożynkach wzięła również udział grupa młodzieży wiejskiej z pow. łódzkiego. Korowód młodzieży wiejskiej przeszedł przed zgromadzonymi na trybunach przedstawicielami władz z panem wojewodą łódzkim Henrykiem Józewskim, zastępcą D-cy OK., płk. dypl. Bolesławiczem, gen. Dindorf Ankowiczem, prez. m. Pabienic B. Futymą, nacz. Wydziału Rolnictwa J. Orłowskim i starostą Rosickim na czele. Wojewódzki Związek Młodej Wsi reprezentował mgr. Wł. Sońta. W barwnym korowodzie wzięło udział około 500 młodych rolników, członków Związku Młodej Wsi.

Delegacja dożynkowa w czasie tradycyjnych przyśpiewek wręczyła przedstawicielom władz wojskowych wieniec z kłosów i masek gazowych na znak gotowości obronnej wsi i jako dar sprzętu wojennego od wsi powiatu łaskiego dla Armii.

Dożynki zgromadziły kilka tysięcy publiczności.

WOJEWÓDZKI ZJAZD DROGISTÓW.

W dniu 18 bm. o godzinie 10 rano, w lokalu własnym (ul. Piotrkowska 109) odbędzie się Wojewódzki Zjazd Drogistów.

Do akt Nr. Km. 689/38/II.

OBWIESZCZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, rew. 2-go zamieszkały w Łodzi, ul. Przejazd 40 na zasadzie art. 602 K.P.C. ogłasza, że w dniu 20 września 1938 r. o godz. 12 w Łodzi, ul. Główna nr. 8 odbędzie się publiczna licytacja ruchomości a mianowicie: 50 swetrów wełnianych męskich, oszacowanych na łączną sumę zł. 750.—, które można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży, w czasie wyżej oznaczonym.

Łódź, dn. 27.VIII.38 r.

Komornik:
(—) ANISEREWICZ.

Sprawa Kom. Kasy Oszczędn. Ł. p-ko Ferdynandowi Petzoldowi.

Do akt Nr Km. 1759 i 1706/38.

OBWIESZCZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, rew. 14-go, zamieszkały w Łodzi, przy ul. Piotrkowskiej Nr. 132 na zasadzie art 602 K. P. C. ogłasza, że w dniu 16 września 1938 r. o godz. 14 w Łodzi przy ul. Radwańskiej Nr. 4-a odbędzie się publiczna licytacja ruchomości a mianowicie: mebli oszacowancyh na łączną sumę zł. 1560.—, które można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży, w czasie wyżej oznaczonym.

Łódź, dn. 26 sierpnia 1938 r.

Komornik:
(—) W. TRZEBIATOWSKI.

Do akt Nr. Km. 1606/38.

OBWIESZCZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, rew. 14-go zamieszkały w Łodzi, przy ul. Piotrkowskiej Nr. 132 na zasadzie art 602 K. P. C. ogłasza, że w dniu 16 września 1938 r. o godz. 12 w Łodzi, przy ul. Piotrkowskiej 177 odbędzie się publiczna licytacja ruchomości a mianowicie: mebli, maszyny do szycia, dywanu i radioaparatu oszacowanych na łączną sumę zł. 2000.—, które można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży, w czasie wyżej oznaczonym.

Łódź, dn. 30 sierpnia 1938 r.
Komornik:
(—) W. TRZEBIATOWSKI.

Sprawa Irmy Kwiatkowskiej jako matki i opiek. nlel. Joanny Michel p-ko Maksowi Fischerowi.

PRZETARG.

Zarząd Miejski w Łodzi ogłasza publiczny przetarg na wykonanie na posesji miejskiej przy ul. Kątnej 10 I etapu robót kanalizacyjno-wodociągowych wraz z przyłączeniem do miejskiej sieci kanalizacyjnej.

Oferty pisemne, odpowiadające treści kosztorysu ślepego należy składać w Zarządzie Miejskim, Plac Wolności nr. 14, III piętro w pokoju nr. 44, do dnia 22 września 1938 roku do godz. 11 rano, w kopercie należycie zamkniętej i zalakowanej, z napisem (wymienić roboty).

Szczegółowe informacje oraz ślepy kosztorys z warunkami przetargu otrzymać można w Wydziale Technicznym, Plac Wolności 14, II-ie piętro w pokoju nr. 25. Otwarcie ofert nastąpi w tym samym dniu o godz. 12 w południe.

Wadium przetargowe zgodnie z przepisami w wysokości zł. 1.200 (tysiąc dwieście) należy złożyć w kasie Zarządu Miejskiego, zaś kwit dołączyć do oferty. Wadia składane w walorach winny być deponowane w Głównej Kasie Miejskiej przynajmniej na 1 dzień przed przetargiem.

Łódź, dnia 10 września 1938 roku.
ZARZĄD MIEJSKI W ŁODZI.

Zagubione dokumenty

UNIEWAŻNIA się zaginione dwa dowody osobiste wydane przez Zarząd Miejski w Łodzi na nazwiska Wilhelm Heimann i Irmy Janiny Heimann.

ZGUBIONO weksel na zł. 150.— pł. 15/XI 1938 r. z wyst. Zofii Halbert w Pabianicach na zlec. F. Gutman, Nowomiejska 4. Weksel unieważnia się.

ZAGINAŁ kwit kaucyjny Elektrowni Nr. 137361 z dn. 17/11.1936 na zł. 15 dla F-my „Igned Epplan Szmul" Piotrkowska 56.

Redakcja i Administracja, Piotrkowska 49. — Godziny przyjęć Redakcji od godz. 17 do 19. — Telefony: Administracja: 122-14. Redakcja: Sekretarjat Redakcji 127-24. dział miejski: 133-23; dział gospodarczy: 211-66; dział sportowy: 18-444; sekretarjat nocny 136-43. Tłocznia — 180-80. Konto P. K. O. Wydawnictwo „Republika": 68-148 i 600-620.

PRENUMERATA „REPUBLIKI"
w Łodzi zł. 4.—, za odnoszenie do domu 40 gr. miesięcznie; z przesyłką pocztową w Polsce zł. 5.—. „Republika" i „Express" w Łodzi z odnoszeniem do domu zł. 7.— miesięcznie.
Konto rozrachunkowe Łódź I. konto Nr. 4.

OGŁOSZENIA: Powierzchnia stronicy 420 mm. X 280 mm. Stronica tekstowa dzieli się na 4 szpalty po 70 mm. Strona ogłoszeń zwykłych dzieli się na 10 szpalt po 28 mm.

CENY OGŁOSZEŃ: Zwyczajne 12 gr. za wiersz mm. W tekście — 50 gr. za wiersz mm. Na stronie I — zł. 2 za wiersz mm. Nekrolog: — 40 gr. za wiersz mm. Zaręczynowe i zaślubinowe w tekście zł. 10. Adwokackie ryczałtem zł. 25.— Drobne za słowo 15 gr. najmniej zł. 1.50; poszukiwanie pracy za słowo 10 gr., najmniej zł. 1.20. Opisowe w tekście redakcyjnym zł. 2 za milimetr. Ogłoszenia zagraniczne 100 proc. drożej. Ogłoszenia fantazyjne i tabelaryczne 25 proc. drożej. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada. —

Słuszne reklamacje będą uwzględniane, o ile wniesione będą najpóźniej w ciągu tygodnia od ukazania się pierwszego ogłoszenia lub niezwłocznie po ukazaniu się drugiego z rzędu ogłoszenia tej samej treści co pierwsze. — Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia nie upoważniają do żądania zwrotu zapłaty lub powtórzenia ogłoszenia.

Za wydawcę: Wydawn. „Republika" Sp. z ogr. odp. Stefan Dymek. — Redaktor odp. Stefan Dymek. Druk „Republiki" w Łodzi, Piotrkowska 49 i 66.